

Володимир Поліщук

**ВЕСІЛЬНИЙ
ГЕНЕРАЛ-МАЙОР
МІЛІЦІЇ**

Володимир Поліщук

ВЕСІЛЬНИЙ ГЕНЕРАЛ-МАЙОР МІЛІЦІЇ

м.Кропивницький

2019

УДК 82-7.161.11

ББК 84-393-8

П120

Поліщук Володимир

Весільний генерал-майор міліції/ Володимир Васильович
Поліщук. – Кропивницький: Poly-kancler, 2019. – с.

ISBN 978-966-150-087-10

У книзі зібрані курйозні та смішні пригоди, які сталися під час
служби в органах внутрішніх справ з автором та його колегами.

УДК 82-7.161.11

ББК 84-393-8

ISBN 978-966-150-087-10

В.Поліщук, 2019

ШІСТЬ ПІСТОЛЕТІВ У ТУАЛЕТНІЙ ЯМІ

Того дня у дільничного Федора Якименка народився первісток.

- Треба виставитися! – порадив старший колега. - Така традиція!

Федір подзвонив додому і теща нашвидкуруч зібрала харчі, щоб накрити стіл у службовому кабінеті зятя. Після обіду каструлі з провізією у сумках до райвідділу на «Запорозжі» привіз тесть.

З горілкою проблем ніколи не виникало. У кабінеті дільничного Якименка стояло два ящики казьонки, яку вилучили під час останнього рейду. А про самогон уже й годі говорити - такого добра у кутку кабінету за шафою був повний бідон.

Приливати Юрія, а хлопчика батьки назвали на честь діда, почали уже після обіду.

- Ну, за Юрія Федоровича! – перший тост був за начальником дільничних

Волошиним. - Це ж так і міністра звати! Дасть Бог, наш земляк також до генерала дослужиться!

Колеги один за одним заходили до кабінету дільничного. Випивали по чарці-другій, і йшли далі працювати. Дехто залишався надовго за столом. А з десяток міліціонерів взагалі вирішили, що на сьогодні вони відпрацювали, і залишилися у кабінеті продовжувати розділяти радість колеги.

Під вечір захмелілий дільничний Якименко пішов до туалету. А він був на вулиці у кінці подвір'я. Коли знімав штани, з кобури випав пістолет. І треба ж такому – прямо в отвір у бетонній підлозі.

Дільничний враз протверезів і побіг до свого кабінету, забувшись застібнути штани:

- Біда! «ПМ» упав в отвір у туалеті! – сказав, ледь не плачучи Якименко.

Усі, хто був у кабінеті, поспішили до туалету.

- Дістанемо! – упевнено сказав сивий майор. - Таке уже раз було!

З ізолятора тимчасового тримання привели чотирьох затриманих, яким пообіцяли випустити у разі успішного пошуку. Цим процесом став командувати майор Волошин. За

його вказівкою до дерев'яної палиці прив'язали 5-літрове відерце, бо воно пролазило в отвір, і двоє затриманих опускали його униз, щоб зачерпнути вміст ями. Незважаючи на сморід, п'яні міліціонери палили цигарки поряд з туалетом, час від часу даючи свої професійні поради затриманим.

Спершу виливали вміст відерця у велику каструлю, у дні якої пробили кілька отворів, щоб витікала вода. Двоє затриманих, на руках яких були гумові рукавиці, шукали у каструлі пістолета. А не знайшовши потрібного, виносили каструлю і виливали з неї те, що не витекло, за гаражами.

На десятому відрі один із затриманих радісно вигукнув, як матроси з корабля Колумба:

- Є! - і дістав з відра щось схоже на пістолета.

Та радість швидко пройшла, коли промили знахідку під проточною водою. Так, то був пістолет Макарова, але номер на ньому був інший, ніж на табельній зброї дільничного.

Через три відра після першої знахідки знову витягнули пістолета. Але то був «ТТ».

Міліціонерам набридло стояти біля туалету без діла, і вони повернулися до столу, щоб продовжити пити за здоров'я та кар'єру новоявленого Юрія Федоровича

Та устигли випити лише по чарці, коли до кабінету донеслася нова радісна звістка – «витягнули»!

І міліціонери поспішили на подвір'я. Затримані дістали пістолет Макарова, але й його номер не сходився з номером пістолета дільничного.

Пошуки продовжили. Але міліціонери не стали повертатися до кабінету:

- Та чого ми будемо бігати туди-сюди! – сказав майор Волошин. – Давайте стіл та стільці сюди перенесемо з кабінету.

Сказано – зроблено. Через п'ять хвилин був тост за тещу дільничного, яка готувала «поляну».

Піднімалися зі стільців, лише коли з каструлі діставали черговий пістолет. А їх було ще два - «ПМ» та «Вальтер». Особливо здивувала остання знахідка:

- Петровичу! А у райвідділі що, раніше на озброєнні була трофейна зброя! – звернувся старший лейтенант Камлук до майора Волошина. – Чи це у когось з окупантів «Вальтер» випав з кобури у туалетну яму?

- Та що ти верзеш! Яму під цей туалет рили у 95-му році, я тоді якраз після армії на службу влаштувався, - відповів Волошин. - Наливай краще!

Міліціонери устигли випити чергову чарку, поки з туалету діставали шостий пістолет. На щастя для батька Юрія Федоровича, він виявився «пеемом» дільничного.

Незважаючи на те, що пістолет ще був у фекаліях, Якименко узяв його у руки і ледь не поцілував. Та накричав майор Волошин:

- На, облий його горілкою, щоб не поржавів! – передав він дільничному пляшку казьонки.

Якименко став лити на пістолета з пляшки, і вилив би усю, якби її не відібрав той же Волошин:

- Досить, що ти робиш, давай розливай!

Налили по чарці і затриманим, які стояли поряд зі столом з радісними від виконаної місії обличчями.

Поки у міліцейському туалеті проходили пошукові роботи, увесь райцентр уже знав, що відбувається на подвір'ї райвідділу. Тож у кабінеті начальника райвідділу міліції зібралися голова райдержадміністрації, районний прокурор та працівник УСБУ. Стали гадати гуртом, звідки у туалеті стільки зброї. Припустили, що когось затримали із зброєю, але не перевірили кишені, а він попросився до туалету і викинув речовий доказ в отвір. Та тут же цю версію визнали неправдоподібною. А оскільки нічого логічного не лізло у голову, то довелося усім йти до кабінету дільничного, куди вже перенесли стіл з подвір'я, щоб випити за здоров'я тезки міністра.

ОБКРАДАВ ПОКІЙНИКІВ

Це було на початку 80-х років минулого століття. З міського моргу став пропадати одяг, який приносили родичі покійників, і в якому ті мали вирушати в останню дорогу. Наступного ранку, коли родичі приїжджали за своїм дідусем, матір'ю чи братом, то дізнавалися про пропажу, і шоковані поверталися додому за іншим одягом. За кілька днів усе місто тільки й говорило про ці крадіжки.

Начальник обласного управління міліції викликав до себе начальника Кіровського райвідділу і сказав йому:

- Хоч сам ночуй у морзі, але щоб затримав злодія! А інакше підеш піднімати народне

господарство!

Майор спершу сам поїхав у морг, де дізнався, що там уже кілька разів міняли замки на входних дверях, але злодій легко з ними справлявся, підбирав відмички, очевидно був тертим калачем.

Тоді майор вирішив влаштувати засідку у приміщенні моргу. Доручив цю справу двом оперуповноваженим з карного розшуку. І вони щовечора їхали до моргу, узявши з собою шахи, книгу і, звісно, пляшку горілки, щоб не так страшно було.

Але у ті чотири ночі, що оперативники провели у кабінеті патологоанатома, усе було спокійно. Уже стали думати, що працівники моргу повідомляють злодію про присутність міліції, і той не йде на справу.

- Якщо у цю ніч нікого не буде, - сказав начальник райвідділу, - то завтра вранці, йдучи з моргу, скажете, що керівництво вирішило зняти засідку. Але наступну ніч ви проведете за деревами у садку навпроти приміщення моргу.

Того вечора оперативники випили по чарчині горілки, переглянули усю свіжу пресу, яку їм дав у райвідділі замполіт, і стали розкладати на шахівниці фігури. А коли партія дійшла ендшпілю, почули шум біля входних дверей моргу. Їх хтось намагався відкрити.

Нарешті двері відкрилися і до приміщення зайшов височенний чоловік. Навпомацки він підійшов до столу, на якому були сумки та пакети з речами, у які вранці працівниця моргу повинна була вдягнути покійників. Підсвічуючи ліхтариком, дістав з сумки піджака. У цей час до злодія ззаду тихенько підійшов оперативник, поклав на плечі свої важкі руки, і сказав голосно:

- А мене що завтра голим будуть ховати!?

Злодій з переляку упав на підлогу. Як в'явилось, у нього було міцне серце, а то б сам Богу душу віддав би...

А цим злодієм був житель приміського села, який уже мав шість судимостей за крадіжки і місяць тому повернувся з колонії.

ПРОСПАЛИ БИЧКА

У жителя одного з сіл Вільшанського району украли бичка. Пенсіонер прив'язав його вранці для випасу за городом на околиці села. Пішов в обід напувати – а бичка немає. Пропає з цепком. Чоловік викликав міліцію. А сам з сином пішов на пошуки Мартина.

І невдовзі знайшов бичка за кілька кілометрів від села у лісосмузі. Мартин був прив'язаний до дерева.

Пенсіонер відв'язав бичка і повів його додому. По дорозі зустрів міліцейський автомобіль, у якому у село на пошуки Мартина приїхала слідчо-оперативна група на чолі з начальником райвідділу міліції.

Коли районний начальник дізнався, де залишив бичка злодій, вирішив, що той прийде за Мартином уночі, тож він залишить засідку, яка й затримає злодія.

Пенсіонер змушений був відвести бичка назад у лісосмугу і прив'язати до

того ж дерева, біля якого знайшов Мартина. А два міліціонери сховалися у полі кукурудзи метрів за двадцять від бичка з обох сторін дороги, що тягнулася вздовж лісосмуги.

Під вечір до міліціонерів прийшов пенсіонер:

- Ви, мабуть, хлопці, зголодніли! А я тут вам вечерю приніс! – сказав селянин, дістаючи з целофанового пакета дволітрову банку самогону, буханку хліба та шматок сала.

І пенсіонер пішов додому, залишивши міліціонерів у кукурудзі, та пообіцявши прийти вранці.

Прийшов чоловік на світанку, У лісосмугу – а там немає бичка, хтось уночі відв'язав і викрав його. У кукурудзу – а там сплять п'яні міліціонери. Ледве розбудив їх.

- Мартина украли! Усе через вас! Або платите мені гроші за бичка, або я їду у Кіровоград до начальника УМВС! - став лякати сонних правоохоронців чоловік.

За тиждень до цієї крадіжки у Вільшанку приїжджав новий начальник обласної міліції, проводив зустріч з громадськістю, про яку написала звіт районна газета. На цій зустрічі генерал заявив - якщо у когось є нарікання на роботу місцевої міліції, то нехай звертається до нього. Пенсіонер зрозумів, що інакше він не бачитиме грошей, сів на перший автобус і поїхав у Кіровоград.

Начальник УМВС вислухав візитера і запитав:

- А скільки ви хочете за бичка?

- 2500 гривень, - відповів селянин.

Генерал мовчки дістав з кишені гроші і віддав їх пенсіонеру.

А коли селянин пішов, генерал набрав телефон начальника Вільшанського райвідділу міліції:

- Я тільки що віддав жителю Йосипівки Семену Бобкову 2500 гривень за бичка, якого ви проспали. Завтра хочу бачити тебе у себе з грішми і рапортом на звільнення.

КОХАЮЧИСЬ, ЗАБРУДНИВ СУСІДКУ

У селі Гурівка Долинського району обікрали магазин. Огляд місця події ніяких підказок щодо особи злодія не дав. Як виявилось, злодій забрав з сейфа пастку з родаміном.

- Це був дієвий спосіб на випадок крадіжки, - говорить ветеран органів внутрішніх справ Василь Стояновський. - Міліція роздавала такі пастки завідуючим магазинів. Родамін має стійку адгезію щодо шкіри людини і при потраплянні на руки з

природною вологістю забезпечує стійке зафарбовування у бордово-червоний колір. І це зафарбування підсилюється при спробі змити водою. До того ж фарба на руках зберігається тривалий час. А після її видалення з допомогою пемзи та щіток, можна знайти сліди родаміну, посвітивши на руки УФ-світлом, - на них з'являється червоне люмінісцентне світіння.

Увечері до дільничного прибіг хлопчик, бо батько бив матір. Коли дільничний прийшов до хати, подружжя уже сиділо мовчки за столом один навпроти іншого. Дільничний звернув увагу, що на руці жінки руда пляма, і попросив її вийти для розмови з ним на вулицю. Дільничний запідозрив, що то міг бути родамін.

На запитання міліціонера, що було причиною сварки, жінка розповіла, що коли стали лягати спати і вона роздягнулася, чоловік побачив світіння у неї на руці та нижче пупа.

- А це що за північне сяйво? - запитав чоловік.

Жінка не знала, де забруднилася, тож і не знала, що відповідати. А оскільки вона була охоча стрибнути у гречку, то чоловік часто ревнував її. Цього разу також вирішив, що вона з кимсь переспала, поки його не було у селі. Жінка божилась, що такого не було.

- Маріє, це родамін, ним забруднився чоловік, який обікрав у селі магазин. Хто це був? Скажи, Микола не знатиме!

І жінка зізналася, що це сусідський парубок, з яким вона частенько, коли Микола-водій був у рейсі, кохалася за клуню. Ось і минулої ночі сусід викликав її з хати, дав пляшку вина і цукерки. А далі вони лягли на спориш. Очевидно, парубок під час сексу і забруднив своїми руками голе тіло жінки...

А це було у 70-ті роки. Якось близько опівночі на Завадівці, мікрорайон Кіровограда, обікрали магазин. Забрали горілку, вино, цигарки, консерви. Після дзвінка про крадіжку черговий міськвідділу міліції направив на місце пригоди мотопатруль, який заїхав по дорозі за дільничним Горенком, що обслуговував цей мікрорайон. Прибувши до магазину, міліціонери виявили, що злодії забрали з каси пастку з родаміном.

Зрозумівши, що взявши гроші, які були оброблені родаміном, злодій міг забруднити руки, стали думати, хто б це міг бути. І тоді Горенко каже:

- Нещодавно повернувся з тюрми Мусійчук. Він живе на Кримській вулиці. А давайте заїдемо до нього, поцікавимося, чим зараз займається.

Заїхали. Зайшли до хати. Посеред кімнати навпочіпки біля великої алюмінієвої миски сиділи господар та його кум Микола і відмивали у рудій воді червоні п'ятаки...

Працівники карного розшуку практикували таке, що у громадському транспорті у години пік їздила з сумочкою жінка. У сумці - замаскована під гаманець «міна» з родаміном. Коли кишенькар брав гаманець, то зафарбовував собі руки та одяг, що потім було доказом у справі. Після цього злодія затримували оперативники, які страхували жінку.

- Одного разу, завдяки везінню, я розкрив більше десятка крадіжок, - продовжує Стояновський. - Сталося це так. За мною заїхала службова машина. Їдемо по вулиці Кірова до мосту через Інгул. Збавивши газ перед ямою, водій звернув мою увагу на чоловіка, який мив руки в Інгулі. Вони були у нього червоні по лікті. Ми зупинилися, бо я зрозумів, що чоловік потрапив на «грошову пастку» з родаміном. Підходжу до чоловіка: «Ну що, не змивається?» - запитую. «Та ось, не знаю, скільки не мию, стають червонішими і червонішими» - відповідає чоловік. Тоді я показує посвідчення й наказую, щоб йшов до машини.

З БЛОКНОТА МАЙОРА МІЛІЦІЇ

Працюючи з процесуальними документами, слідча Тамара Сімокоп «виловлювала» вислови, які гріх не виписати. У блокноті майора близько тисячі таких «перлів». Це, в основному, вислови учасників процесу. Та є серед цитат і «ляпи» працівників міліції. Ось кілька з них:

*Я схватил его за свитер и начал бросать его в разные стороны.

*Особенно жалко лестницу: она у нас путешествует по многим дачам, помогая людям собирать урожай.

*На месте происшествия обнаружены пуговицы от трупa.

*Еще один мужчина находился на телеграфном столбе и обкусывал провода. Он был одет в курточку, шапочку и когти.

*Вопрос: - Вы знаете, что Вы были ранее судимы?
Ответ: - Да, знаю, потому что я сидел в тюрьме.

*В помещении магазина находится продавец Иванова, неизвестная мне женщина и органы милиции.

*В сарае были приготовлены к краже два избитых кролика.

* Иван нанес потерпевшему удар ребром по шее.

*Остатки изъятого самогона были уничтожены экспертом совместно с дежурной частью и понятыми.

*С протоколом обвиняемый ознакомился, в чем глубоко раскаялся.

*Коридор имеет квадратную форму, приблизительно размером 3 на 5 метра.

*Стояли я, Иван и корова, и разговаривали между собой.

*Украли магнитофон, ковер, плеер и другие ненужные вещи.

*Обнаружен мертвый труп гражданина Иванова.

*От сарая к дороге видны свежие следы коровы.

*Ковер был не новый, ношенный.

*Справка выдана исполкомом о том, что гражданин Васюков действительно проживал до дня смерти.

*Он был еще крепким для своих 18 лет наркоманом... (из протокола).

*Выезжали на вызов по заявлению гражданки Волковой. Вызов ложный - муж трезвый, жена пьяная (из рапорта).

*В ночь с 12 на 25 декабря была совершена кража.

*В ходе проведения оперативно-розыскных мероприятий была задержана гражданка Сидорова. Дома у нее проведен обыск и обнаружен мелкооптовый склад наркотиков, которые она не только продавала, но и не имела на это лицензии.

*При задержании преступника сержант М. произвел выстрел в воздух, но не попал.

* ...ударила его лобковой частью головы прямо в переносицу...

*Смерть наступила мгновенно, между двенадцатью и часом ночи.

* Из лифта неожиданно выскочила собака и хозяйка, которая начала гавкать.

*Труп сидит в непринужденной позе на унитазе по месту своей постоянной прописки.

*Увидев патрульных, гражданин Г. начал убегать от машины ГАИ, но через 20 км был настигнут и обезврежен.

*После попойки произошла драка между стеной и забором (из рапорта).

*Отсидел в колонии строгого режима почти три года, а исправиться не успел - помешала амнистия (из заявления).

ЗГВАЛТУВАННЯ У «ПЕРЕВЕРНУТІЙ ФОРМІ»

Було це у перший рік незалежності України. Країна жила за радянськими законами. Міліція користувалася Кримінальним кодексом, прийнятим ще у 1960 році. Звісно, він був надрукований на російській мові. Начальник обласного управління внутрішніх справ наказав підлеглим переводити діловодство на українську мову. Для декого це стало проблемою. Навіть для уродженців села.

З села був і оперативний черговий чергової частини УВС. Готуючи добове зведення про злочини та пригоди, він перекладав на українську мову повідомлення, що надходили з райвідділів міліції. Петро Васильович часто звертався за допомогою до свого помічника. Та того разу він захворів, і помічником у Петро Васильовича була інша людина, яка не змогла допомогти черговому.

На тому чергуванні близько опівночі згвалтували десятикласницю. Вона йшла від подруги додому на вулицю Фісановича. Невідомий чоловік затягнув її під місток по вулиці Клишівській і змусив там зайнятися оральним сексом. Прийшовши додому, дівчина розповіла про усе батькам, а ті викликали міліцію. У Кіровському райвідділі кваліфікували злочин за другою частиною статті 119 Кримінального кодексу. Російською мовою це було *«половое сношение с лицом, не достигшим половой зрелости, сопряженное с удовлетворением половой страсти в извращенных формах»*. Петро Васильович переклав на українську мову це як «згвалтування у перевернутій формі».

Уранці генерал прочитав добові зведення і здивовано запитав у чергового:

- Як це: згвалтування у перевернутій формі?

Майор не зміг пояснити свою «камасутру».

На найближчій понеділковій нараді генерал наказав керівникам галузових підрозділів УВС та міськрайвідділів міліції області терміново обзавестися російсько-українськими словниками. І щоб такі словники були у кожному кабінеті, у кожного міліціонера.

СПОСТЕРЕЖЛИВА ГЕНЕРАЛЬША

У кучмівські часи святкування Дня міліції були гучними. Обов'язково з концертом у філармонії. Запрошували зірок української та російської естради. За сценарієм, усе починалося з привітань від влади та нагородження кращих міліціонерів, а також подарунків від підприємців та друзів начальника УМВС.

Очевидно, фантазія у вітаючих була небагатою, а може то було правилом хорошого тону, бо майже усі вони виходили на сцену з картинами. Далі подарунки забирали працівники управління кадрів, які займалися організацією концертів, заносили їх за куліси і везли у кабінет начальника УМВС.

Таким чином дехто з генералів, хто кілька років підряд очолював міліцію області, міг за бажання відкрити свою картинну галерею.

Одного року на сцену винесли більше 20 полотен місцевих художників. Коли їх відвозили в УМВС, я попросив підлеглого забрати одну з картин, на його смак, до нас у відділ. Мовляв, буде на подарунок для київського керівництва.

Та не судилося. Наступного дня, ледь переступив поріг службового кабінету, задзвонив «прямий» телефон:

- А зайдіть-но до мене, - сказав генерал.

Начальник УМВС у кабінеті був не один, а з дружиною. По периметру кабінету уздовж стін були розставлені картини, учорашні подарунки. Дочекавшись, поки дружина ще раз перерахує їх, генерал запитав у мене:

- Ви не знаєте, де ще одна картина? Дружина сиділа у залі, і нарахувала, що на сцену винесли 22 картини, а у кабінеті - лише 21!

- Може, вона залишилася в якомусь з автомобілів, якими учора картини перевозили з філармонії? А, може, картину у філармонії забули? Дозвольте, я піду перевірю.

Вийшовши з кабінету начальника, побіг до свого. А з нього - назад до генерала. Позаду підлеглий ніс 22-гу картину.

- Так, це вона - соняшникове поле, я запам'ятала. А тут, бачу, – немає соняшників, я їй захвилювалася! - радісно сказала генеральша.

- Була у багажнику автомобіля, - пояснив я. - А водій вранці побачив картину і заніс її до мого кабінету.

Через годину на подвір'я УМВС заїхав вантажно-пасажирський «Фольксваген», до якого занесли упаковані у папір картини. І «Фольксваген» узяв курс на закрите містечко під Києвом, де у генерала був триповерховий будиночок.

«ОН НЕ УМЕЕТ ВСТРЕЧАТЬ ГОСТЕЙ!»

У перші роки незалежності України приїзд кореспондента київського видання у Кіровоград був подією. Адже він завершувався хвалебною публікацією у республіканській газеті про роботу міліції області. А це любило керівництво. Для прес-служби це також був плюс, оскільки вона налагоджувала зв'язок з цим виданням, і у подальшому могла сподіватися на позитивну співпрацю.

З іншого боку, ці візити приносили чимало клопотів. Зустрінь гостя, посели, накорми, щось покажи, напиши за нього матеріал – таке теж траплялося, приготуй гостинець на дорогу, і відправ у Київ. Особливих клопотів доставляли київські журналісти, що були вихідцями з регіону. Вони зловживали своїми візитами, бо у них тут були родичі.

Один з таких приїздів кореспондента урядової газети ледь не завершився доганою для автора цих рядків ще до приїзду цього журналіста у Кіровоград.

В Анатолія Петровича Вістюка в одному з сіл Новоукраїнського району жила рідна сестра. Тож він вирішив провідати сестру і зекономити на дорозі до неї, оформивши у редакції відрядження у Кіровоград. А звітом про нього повинна була стати стаття у газеті.

Коли задзвонив «прямий телефон», я був один у кабінеті, тож підняв слухавку:

- Зайдите ко мне, - наказав генерал.

- Поедете в Знаменку зустрічати поїзд Київ-Симферополь. Приедет корреспондент правительственной газеты, - дальше генерал подивився на папірець, на якому записав прізвище гостя, - Анатолий Петрович Вистук. Возьмете машину в ГАИ.

На вокзалі у Знам'янці я був о четвертій годині ранку, за годину до прибуття потяга, і чекав на нього на пероні. Та коли прибув потяг, з нього зійшло лише два пасажери. І то були жінки. Подумав, що можливо журналіст проспав, тож пробіг уздовж потяга. Однак провідники відповідали, що у них до Знам'янки нікого не було.

Не знаючи, що робити далі, побіг у чергову частину лінійного відділу міліції на станції Знам'янка. Попросив, щоб по гучномовцю звернулися до журналіста київської газети, щоб він підійшов до автомобіля ДАІ на площі перед вокзалом, де на нього чекають.

Та дарма. Потяг поїхав далі. Ніхто не підійшов до автомобіля. Я почесав потилицю і поїхав у Кіровоград.

Це сьогодні ми можемо у будь-який час доби зв'язатися з потрібною людиною з допомогою мобільного зв'язку, чи через інтернет. А у ті часи навіть, щоб зателефонувати на міський номер у Києві, треба було звернутися до оператора вузла зв'язку УМВС в області. Але куди дзвонити о шостій годині ранку, тим паче, якщо номера не знаєш!

О восьмій годині ранку приїхав начальник УМВС і, зайшовши до свого кабінету, відразу натиснув на пульті кнопку «ЦГЗ» (Центр громадських зв'язків):

- Встретили гостя? Пригласите его ко мне.
- Не зустрів, він не приїхав, товаришу генерал, - відповідаю.
- А где же тогда он? – не зрозумів начальник.
- Не знаю, поки що...
- Ищите! – гаркнув невдоволено начальник і поклав слухавку.

О дев'ятій годині ранку я подзвонив у редакцію урядової газети, у якій працював Анатолій Петрович Вістюк.

- Він у відрядженні у Кіровограді, - відповіла секретарка.
- Та не приїхав він у Кіровоград. Дайте мені номер його домашнього телефону.

Оператор вузла зв'язку УМВС з півгодини намагалася з'єднати мене з квартирою журналіста. Але той не брав слухавку.

Тоді я подзвонив до Центру громадських зв'язків МВС знайомому інспектору:

- Олеже Івановичу, виручай, - і розповів йому про свою проблему. – Поїдь, будь ласка, додому до Вістюка. Може він захворів?

З Києва подзвонили через годину:

- Знайшов, - сказав Олег Іванович. - Хвилин десять грюкав у двері квартири, поки господар не відкрив. Вийшов заспаний і по обличчю помітно, що йому учора було добре.

- Що сталося? Чому не поїхали у Кіровоград? – запитав Олег Іванович у журналіста.

- Учора на дні народження був, перебрав і запізнився на потяг. Сьогодні увечері поїду, - сказав, наче б нічого не сталося, Вістюк..

- Передзвонить у Кіровоград начальнику УМВС в області. А то через вас капітана, який мав зустріти вас у Знам'янці, виженуть з міліції, - попросив Олег Іванович.

Вістюк таки подзвонив генералу. Але лише о другій годині дня. Відразу після розмови з ним генерал натиснув на пульті клавішу з написом «ЦГЗ». Слухавку узяв старший за посадою колега.

- Зайдите ко мне! – наказав йому генерал.

Повернувся колега швидко. А коли закрив за собою двері, розсміявся:

- Уявляєш, що сказав! Дзвонив твій Вістюк. Він виїжджає сьогодні. Не зміг учора виїхати, бо брав інтерв'ю у Прем'єр-міністра Берега Солонової кістки. Їде тим же потягом. Генерал наказав мені зустріти Вістюка. А то, каже, «тот капітан не умеет встречать гостей!»

Майор привіз до Кіровограда київського журналіста і завів його до кабінету генерала. Розмова тривала хвилин п'ять. А потім ми з колегою повезли журналіста до його сестри у Новоукраїнський район. У дорозі Вістюк запитав:

- Володю, ви чогось на мене ображаєтеся?

- На вас? За що? На вас – ні! Це я на генерала образився!

РУДА ПЕРУКА

Щопонеділка в обласному управлінні міліції проходила нарада. На другому поверсі у малій залі збиралося керівництво – начальник Управління, його заступники та начальники галузевих служб. За кожним закріплене своє місце. І кожен з його власників сидів у ньому за п'ять хвилин до восьмої ранку.

На порядок денний штаб виносив кілька питань. На нараду викликали керівників тих структурних підрозділів, у яких були найгірші показники у порівнянні з минулим роком. І щоразу хтось виходив із зали з доганою, а бувало, що й з сурою.

Кожен, хто перебував у залі на нараді, був готовий до звіту, якщо його піднімуть з місця генерал, чи його заступники. Тож у залі відчувалася напруга від початку до закінчення наради. Хоча, траплялися і смішні випадки. Але підполковники та майори сміялися лише тоді, коли це робив генерал та полковники. Субординація!

Трапилося це у 1994 році. Одним з питань, яке розглядали на понеділковій нараді, був стан розкриття злочинів. У числі тих підрозділів, у яких цей показник був найменший, значився і слідчий ізолятор.

Замість начальника СІЗО, який перебував у плановій відпустці, на нараду прийшов його заступник. Це був середнього зросту коренастий майор внутрішньої служби у форменому одязі з рудою перукою на голові. Про цю перуку, здається, знали усі у залі. Не знав лише генерал.

Коли майора викликали для звіту за трибуну, генерал уважно слухав його, а може подавав вигляд, що слухає, а сам не зводив очей з рудої шевелюри майора. А потім зупинив його на слові своїм запитанням:

- А вы почему не стрижен? Какая у него может быть раскрываемость, если он не стрижен! Идите стричься! - наказав генерал.

Майор відповів «єсть» і пішов до дверей.

А вийшовши із зали у коридор, майор зупинився і став роздумувати, що ж йому робити далі. Спершу вирішив піти підстригти свою руду перуку. Але швидко зрозумів абсурдність цієї думки, махнув рукою і зняв нею з голови шевелюру та засунув до кишені штанів. Провів рукою по лисій голові і постукав у двері:

- Дозвольте зайти, товаришу генерал?

Повторюсь, усі присутні у залі знали про перуку майора. Це сьогодні модні короткі зачіски та брита голова. А у ті часи лисина у чоловіка вважалася вадю. Тож дехто брав приклад із жінок і купував перуку. Так зробив і майор. А оскільки він від природи був рудим, про що говорив колір брів, то й перуку купив такого ж кольору.

А от генерал, виявляється, не знав про це. Тож коли побачив майора з побритою головою, зацікавився на кілька хвилин. Від здивування на голові генерала, а у нього були сиві кучері, волосся стало дибки, а вираз обличчя нагадував героїв фільму «Джентльмени удачі», коли герой Леонова зняв з голови шапку і засліпив лисиною їхні очі: «Побрили!».

Щоправда, генерал цього не сказав. Прийшовши до теми від здивування, він дозволив майору зайняти своє місце у залі зі словами:

- Вижу, вы исполнительный человек. Не пойму, почему же тогда у вас такие плохие показатели?

КАРТИНА ОЛЕСЮ

Газета «Кіровоградська правда» у номері за 14 липня 1947 року надрукувала наступну інформацію:

«До ювілею І.К.Айвазовського. 29 липня минає 130 років з дня народження видатного російського живописця І.К.Айвазовського. Готуючись до цієї дати, обласний історико-краєзнавчий музей

збагатив свій фонд кількома рідкісними експонатами. Серед них – автопортрет з малюнком «Буря на Чорному морі». Великий інтерес являє медаль імператорської академії художеств, присвячена 50-річчю творчої діяльності Айвазовського. На лицевій стороні медалі – барельєф ювіляра з написом: «Профессор живописи И.К.Айвазовский».

Сьогодні цих експонатів немає ні у художньому, ні у краєзнавчому обласних музеях. Кажуть, навіть згадка про те, що колись були, відсутня.

Як сказав один з місцевих колекціонерів, він бачив автопортрет Айвазовського в О.Ільїна. Та коли через тиждень після смерті Олександра Борисовича у 1993 році влада створила комісію, і та стала вивозити автомобілями з домоволодіння О.Ільїна зібране ним багатство, портрета Айвазовського серед нього не виявилося.

Знову ж таки, злі язики говорили, що за той тиждень, поки розпочала свою роботу вищезгадана комісія, дехто привласнив кілька раритетів з колекції Олександра Борисовича. Зокрема, автопортрет Айвазовського став висіти на стіні у квартирі одного з керівників міліції області. А вона була в обкомівському будинку, та ще й під сигналізацією міліцейської охорони.

Та злодії усе ж таки викрали Айвазовського.

...О третій годині ночі на централізований пульт відомчої охорони відділу державної служби охорони при УМВС в області надійшов сигнал про спрацювання сигналізації у квартирі міліціонера. На вулицю Єгорова виїхало відразу три наряди. Міліціонера уже кілька днів не було у місті, він десь відпочивав у санаторії разом з дружиною, а квартира пустувала. Та коли до неї приїхали підлеглі, то виявилося, що двері квартири цілі, їх ніхто не відкривав, а сусіди не чули у коридорі стороннього шуму. Цілими були й вікна квартири.

Повідомивши про це черговому по УМВС в області, наряди служби охорони повернулися на місця своєї дислокації.

Та через півгодини сигналізація знову спрацювала. І знову на Єгорова помчали з сиренами три міліцейські автомобілі. Приїхав туди і начальник ВДСО в області. Але знову не виявили слідів проникнення до квартири. Вирішили, що сигналізація спрацьовує від того, що до скла вікон торкаються гілки дерева - а тієї ночі справді був сильний вітер. Начальник ВДСО наказав підлеглим вранці спиляти тополя під вікном..

Коли ж о п'ятій годині ранку сигналізація знову спрацювала, на Єгорова уже ніхто не поїхав...

Через тиждень до міста повернувся власник помешкання. І начальник ВДСО в області отримав догану на засіданні колегії УМВС. Ніхто з присутніх у залі так і не зрозумів - за що.

Злі язики говорили, що злодій спустився з даху на мотузці, вирізав алмазом отвір у склі вікна, просунув в отвір руку, відкрив кватирку і проник до помешкання. А потім зняв зі стіни картину Айвазовського...

До речі, через місяць після цієї крадіжки у Кіровограді за подібним сценарієм хтось обікрав квартиру народного депутата України. Щоправда, нічого цінного не пропало, якщо не рахувати двохкасетний магнітофон «Шарп» та золоту медаль про закінчення середньої школи...

А ВІТЬКА СЛУХАЄ...

Працівники міліції не раз доводили, що вони також училися у школі, і щось знають зі шкільної програми. Вирішив поділитися своїми знаннями з літератури і начальник УМВС в області на одній з понеділкових нарад.

Так сталося, що того ранку він знімав стружку з начальника одного з райвідділів міліції, підлеглі якого влаштували бурхливе застілля. Привід був серйозний - у дільничного народився четвертий син. А тут якраз через область проїжджала «бригада» зі штабу міністерства, і заїхала до райвідділу.

Цей візит, на щастя для начальника райвідділу, завершився лише наказом по УМВС в області з суворою доганою. А усе тому, що керівник цієї бригади сам колись починав службу в міліції у Кіровограді.

І от тепер генерал розпікав начальника райвідділу. А звали його, між іншим, Віктор. Поки генерал монотонно читав мораль, майор стояв мовчки з похнюпленою головою. Певно, думав про щось своє. В усякому разі на це вказував вираз його обличчя. І генералу це не сподобалося:

- Я ему говорю, а Витька слушает да ест! – згадав він слова з байки Крилова «Кіт і Кухар».

Хоча, навряд чи генерал знав чиї це слова. І можливо на них ніхто б і не звернув уваги, якби не зауваження начальника школи міліції, якого також звали Віктор. Воно було адресоване сусіду у залі:

- Не Витька, а Васька!

І хоча, як він думав, сказав він це неголосно, та у мертвій тиші зали генерал їх почув, обрився і повторив свою попередню фразу, але уже підвищеним тоном:

- А Витька слушает, да ест!

І тут з галм зірвався начальник школи міліції, який знову сказав сусідові:

- Та не Витька ж, а Васька!

Генерал і це почув. Та як грюкне кулаком по столу, що аж графін з водою упав на землю:

- А я сказал, что Витька слушает, да ест! Может, кто-то со мной несогласен, товарищи офицеры? - звернувся він до аудиторії.

Мертва тиша у залі свідчила про одностайну згоду підлеглих з начальником УМВС.

До речі, начальник школи міліції після цього випадку вийшов на пенсію. Кажуть, став він викладати російську мову та літературу у сільській школі, яку сам колись закінчував. А чом би й ні, байку ж Крилова він знав!

А от як звали генерала, здогадаєтесь з першого разу.

«НЕ ПО-ЖУРНАЛИСТСКИ НАПИСАНО»

Таким було резюме начальника УМВС в області, коли він прочитав своє інтерв'ю для газети «Народне слово», яке він, звісно, не давав.

Це було у ті часи, коли органи внутрішніх справ проводили щорічні так звані операції під умовною назвою «Жнива». Пожежники контролювали дотримання правил пожежної безпеки під час збирання врожаю. Працівники Державтоінспекції слідували за безпечним перевезенням збіжжя від комбайнів з поля на токи сільгосппідприємств, а також втратою зерна під час цього транспортування. Дільничні та оперативники виявляли крадіжки зерна. А крали його автомобілями. Завантажували під комбайном кузов зерном пшениці, яке водій зсипав зерно у лісосмузі.

Зібравши інформацію у різних міліцейських підрозділах - з цифрами та прикладами, автор цих рядків, інспектор прес-служби, оформив її у вигляді інтерв'ю з начальником УМВС в області. Для ілюстрування цього інтерв'ю вранці вивезли генерала у поле до комбайна та зробили зо два десятки фотознімків.

А у післяобідню пору старший за посадою колега заніс текст інтерв'ю до генерала для погодження.

Повернувся колега хвилин через десять, і був засмучений. Кинув на стіл два папірці, віддруковані на машинці «Ятрань». Текст був без жодної помітки. Але й без резолюції генерала.

- До змісту зауважень не було. Проте генерал не погодив інтерв'ю. Каже, «не по

-журналістски написано», - пояснив колега.

- Не по-журналістськи? - перепитав я. – А як тоді по-журналістськи?

- А біс його знає, - відповів колега. – Генерал сказав лише: «переработать!». Дав півгодини на це.

Колега замкнув двері, підійшов до вікна, відкрив кватирку і запалив цигарку.

Існує кілька типів побудови інтерв'ю. Один з них, коли усі запитання виносять у перший абзац, тобто «врубку», де представляють особу, що повинна відповісти на ці запитання, та дають їй слово. Так і я зробив у даному випадку. Оскільки текст був невеликим - усього у три абзаци, вирішив, що у такому вигляді інтерв'ю буде гармонійнішим.

- Слухай, - кажу, - а давай я до кожного абзацу поставлю запитання!

На те, щоб передрукувати текст інтерв'ю, пішло п'ять хвилин. І колега поніс його на погодження до генерала.

Повернувся він дуже швидко - не устиг кип'ятильник нагріти воду у банці для чаю.

- Ну що? – запитую.

- Тільки глянув на аркуш і, не читаючи, підписав. А потім сказав: «Вот это другое дело! Вот это уже по-журналистски!»

- Тепер будемо знати, - відповів я. - Вік живи - вік учись, а все одно будеш дурнем, якщо будеш писати за генерала, не знаючи, що він думає.

КУЛЬТПОХІД У ТЕАТР

Під вечір у приймальні начальника УМВС в області зазвичай сидить кілька начальників структурних підрозділів. Одному потрібно завізувати документ, іншому погодити якесь службове питання, що виникло протягом дня. І чим більше людей у приймальні, тим довше може засидітися на роботі генерал, а з ним - і помічник у приймальні.

Одного разу помічник начальника сказав між іншим, але так, щоб усі присутні у приймальні почули, що наврод чи сьогодні усі потраплять до кабінету генерала, бо той йде на прем'єру вистави у театр на 19-ту годину.

Після цих слів приймальня спорожніла. Кожен з присутніх вийшов у коридор, щоб подзвонити дружині і сказати, що вони сьогодні йдуть у театр, і тому вона повинна одягатися і чекати на його службовий автомобіль. А

потім попросив підлеглого придбати два квитки на спектакль у театр. І, якщо можна, поближче до генерала.

Того вечора театр був заповнений міліціонерами. Усі були з дружинами, бо генерал був з дружиною. Усі були у цивільному одязі, бо генерал був у костюмі. Та ще й одягнув чомусь галстук-метелик. Ось цього ніхто не міг передбачити, окрім начальника 1-го відділу, тобто секретаріату. Пояснення просте: він з помічником генерала купував того дня цього «метелика» у магазині «Барва», і собі купив такий же.

Кажуть, на прем'єру у театр устигли приїхати навіть начальники двох ближніх райвідділів міліції – Новгородківського та Компаніївського.

ШАПКА ДРУГОГО СЕКРЕТАРЯ

Для кожної епохи характерні свої злочини. У 70-ті роки минулого століття поширеними були грабунки шапок. Зловмисники видивлялися на вулицях самотніх перехожих, голови яких зігрівали новенькі хутряні, і бажано дорогі, шапки. А потім, вибравши слушний момент, підбігали ззаду, зривали шапку з голови і утікали у темряву.

Жертвою такого грабунку став і другий секретар обкому компартії. Готуючи матеріали пленуму, Іван Петрович засидівся допізна. Додому вирішив йти пішки. Захотів прогулятися перед сном. Та і йти треба було усього чотири квартали по Карла Маркса та два квартали по Єгорова.

Якщо центральна вулиця міста була добре освітлена, то, повернувши на Єгорова, Іван Петрович потрапив у суцільну темряву. Перед перехрестям з вулицею Компанійця хтось ззаду штовхнув у спину і літній чоловік зарився носом у сніг. При цьому з голови злетіла шапка. Грабіжник підібрав її з тротуару і утік. Поки потерпілий зводився на ноги, на вулиці уже нікого не було.

Іван Петрович дійшов додому, а це було за сто метрів від його будинку, і подзвонив до міліції.

Начальник УВС області підняв за сигналом тривоги увесь гарнізон міліції обласного центру. Але за «гарячими слідами» затримати грабіжника і повернути новеньку пижикову шапку партійцю не вдалося.

Наступного дня оперативники перевірили усіх перекупників краденого. Попередили торговців шапками на ринках, щоб ті повідомили до міліції, якщо з'явиться хтось з краденим. Але шапку комуніста так і не знайшли. Чому? - дізналися через місяць.

Грабіжник почув від міліціонера, який жив у сусідній з ним кімнаті у заводському гуртожитку, що хтось пограбував обкомівця, і міліція посилено шукає злочинця. Тож вирішив узяти відпустку і поїхати до батьків у село, щоб відсидітися там.

Два тижні вулицями Кіровограда ходили міліціонери у цивільному одязі, чекаючи, що на них нападе грабіжник. Та за ці два тижні у місті, як на зле, не було жодного пограбування.

На одній з нарад в обкомі партії другий секретар ні з того ні з сього нагрімав на начальника УВС. А той у свою чергу вирішив відігратися на підлеглому, начальнику карного розшуку:

- Мені не грабіжник потрібний, а шапка Івана Петровича! Або завтра вранці шапка, або твій рапорт на пенсію у мене на столі!

І тоді оперативники вирішили піти по колу з форменою шапкою, щоб назбирати грошень на пижикову шапку партійцю.

Наступного ранку начальник УВС поїхав до обкому партії з пакунком. Іван Петрович розгорнув папір, узяв у руки шапку і бережно одягнув її собі на голову. А шапка узяла та й упала аж на очі - оперативники прогадали із розміром.

- Це не моя! – як ображена дитина сказав Іван Петрович.

Зняв шапку і заглянув усередину:

– Точно не моя! У мене тут була мітка з ініціалів – «ЦПП» - Цапенко Іван Петрович. Заберіть її собі!

Кажуть, цю шапку генерал подарував потім своєму куму.

А шапку партійця міліція усе-таки знайшла. Грабіжник віддав її своєму меншому братові-десятикласникові. А той пішов у ній до сільського клубу на танці і почав там бешкетувати. Довелося викликати дільничного. Знаючи статки батьків хулігана, капітан міліції запитав звідки у нього дорога обновка. Школяр відповів, що брат подарував.

Дільничний чув про пограбування партійця, і запідозрив, що це могла бути його шапка, тож відвіз обох братів до райвідділу. Там старшому брату нагадали про плюси чистосердечного зізнання, і він розповів про пограбування по вулиці Єгорова.

Що стосується Івана Петровича, то цю пижикову шапку у нього ще раз украли, і уже безповоротно.

У сквері, що у сусідньому кварталі з приміщенням обкому партії, був єдиний у місті громадський туалет. Періодично у його відвідувачів з голови знімали шапки. Тільки присяде чоловік – злодій хап його шапку і на вихід. Поки потерпілий підтягує штани, поки вибігає на вулицю, грабіжник устигає зникнути за рогом сусіднього будинку.

Івану Петровичу, який йшов з обіду на роботу, припекло зайти до туалету. А уже до обкому він йшов без головного убору.

Щоправда, цього разу Іван Петрович уже не став дзвонити начальнику обласної міліції. Історія з першим пограбуванням була довго на вустах у недругів, тож він більше

не хотів чути насмішок на свою адресу. Подзвонив начальнику відділу торгівлі, що йому до кінця дня потрібна пижикова шапка 59-го розміру. Привезли через годину.

ЧОМУ ГЕНЕРАЛ НЕ ПРИВІТАВ ДРУЖИН СВОЇХ ЗАСТУПНИКІВ

Була субота, 7 березня. Я займався хатніми справами, готуючись до свята. Та їх перервав телефонний дзвінок. О десятій годині ранку телефонував оперативний черговий чергової частини УМВС в області: «Терміново приїжджай, викликає начальник УМВС!».

Я був у джинсах і светрі, накинув щойно отриману зимову куртку захисного кольору і побіг до тролейбуса.

У кабінеті начальника УМВС, коли я зайшов до нього, був начальник штабу:

- А чому я не поздравил жен своих заместителей, и жену Юрия Федоровича? – запитав генерал.

- Наша служба цим не займалася, це обов'язок відділення виховної роботи відділу кадрів, - відповідаю.

Як виявилося працівників цього відділення черговий не зумів знайти, бо їхні домашні телефони не відповідали. От він і знайшов крайнього.

- Идите, готовьте открытки с моими поздравлениями! – наказав генерал.

І я вийшов з кабінету разом з начальником штабу. Написати текст та надрукувати його на машинці «Ятрань» - це не проблема. А от де узяти поштові листівки! Це сьогодні їх на будь-який смак у будь-якому кіоску. А на початку незалежності з ними була проблема.

Начальник штабу був знайомий з директором обласної пошти, тож відразу зателефонував йому. І через півгодини нам принесли десять листівок. З відділу кадрів повідомили імена дружин заступників начальника УМВС та їхні домашні адреси.

Надрукувавши тексти привітань на листівках, поніс їх на підпис до генерала. Тому текст сподобався, але не сподобалося те, що я вказав на листівках його звання генерал-майор, а, адресуючи подібні речі цивільним особам, вказувати звання не було прийнято.

- Перепечатайте! - наказав генерал.

С праздником
8 Марта!

Легко сказати – «перепечатайте». У мене залишилося чотири листівки, а потрібно було шість.

Знову довелося начальнику штабу телефонувати начальнику пошти.

Коли генерал нарешті підписав листівки, віддаючи їх мені, наказав вручити особисто у руки жінкам, та доповісти йому про їхню реакцію. Особливо наголосив, що треба запам'ятати сказане дружиною генерала Кравченка.

На щастя, усі заступники жили у центрі міста. Піднявшись сходами до однієї з квартир на четвертий поверх – ліфт не працював, мені довелося простояти під дверима хвилин з десять, бо не наважувався натиснути кнопку дзвінка. Полковник у цей час сварився зі своєю дружиною. Обзивали одне одного непристойними словами. Нарешті набрався сміливості.

- Чого тобі? – замість привітання сказав полковник, який відкрив двері у трусах і порваній майці.

- Та ось, - кажу, - листівка від генерала Ларисі Петрівні (може й не Ларисі Петрівні – уже забув, як звали дружину цього полковника, а зараз, звісно, генерала).

- Добре, давай сюди! Іди вже, чого стовбичиш!

І я пішов за наступною адресою. Там відкрила двері дружина полковника. Я віддав їй листівку і жінка ввічливо попросила передати генералу слова подяки.

За третьою адресою нікого не було удома. Тож встромив листівку у щілину вхідних дверей і пішов далі.

А коли відійшов квартал від цього будинку, почув автомобільний сигнал. Біля мене зупинився УАЗ, за кермом якого сидів полковник, до якого я тільки-що заходив.

- Це ти приніс листівку? Скажеш, що Юля Павлівна щиро дякує.

За двома іншими адресами господарів не було удома. Тож листівки я залишав у поштових скриньках.

Остання адреса, куди я повинен був зайти, - це триповерховий будинок із силікатної цегли на розі вулиць Гагаріна та Тарковського. Там була квартира генерала Кравченка, який на той час працював у міністерстві.

На дзвінок у двері відкрив сам Юрій Федорович. Був він у спортивному костюмі. Почувши хто я і чого прийшов, сказав, що дружина спить, вони о четвертій годині ночі приїхали з Києва. Запросив мене на кухню випити чашку чаю. Я подякував, і сказав, що треба йти відзвітувати начальнику УМВС.

Коли доповів, що завдання виконане, начальник УМВС запитав:

- А жена Юрія Федоровича, что сказала?

- Вона також вам дякувала, - збрехав я.

«ТРИВОЖНА ВАЛІЗА»

Періодично, а головне несподівано, керівництво УМВС в області збирало особовий склад за сигналом «тривоги». Відповідним наказом по підрозділу була затверджена схема оповіщення. Тих міліціонерів, у кого не було домашнього телефону, повідомляли колеги, що жили неподалік. Та оскільки про ці «тривоги» знали наперед, то виходили з дому на годину-дві раніше, щоб вчасно встигнути дійти або доїхати до приміщення УМВС на вулицю Держинського.

У кожного співробітника була так звана «тривожна валіза». Так прийнято називати певний набір побутових предметів забезпечення життєдіяльності у польових умовах, далеко від благ цивілізації. Такі аксесуари не розкіш, а необхідність. Правильно укомплектований чемоданчик на деякий час міг забезпечити автономне існування людини в екстремальних умовах. Він був наповнений набором товарів відповідно до затвердженого керівництвом списку. Труси, шкарпетки, олівець, папір, щось поїсти, як правило банка рибних консервів, і т.д. Такі «тривожні валізи» лежали у шафі у робочому кабінеті. У когось це була невеличка валіза, у когось «дипломат» або ж рюкзак. З ними було чимало смішних історій, як ось ця.

В одному з відділів УМВС був капітан, який любив стрибати у гречку. Зустрічався він в обідню перерву у підсобному приміщенні зі старшою років на десять незаміжною жінкою, яка займала неатестовану посаду. Одного разу колега по кабінету, побачивши на столі капітана пачку презервативів, - напевне той готувався до обідньої зустрічі, сховав її до «тривожної валізи» капітана. Коли Казанова у погонах повернувся до кабінету, колега уже пішов на обід. Капітан пошукав презервативи у шухлядах столу, перевірів кишені свого одягу, та не знайшов презервативи, махнув рукою і пішов у підсобку, де на нього уже чекала коханка.

А десь через місяць ця пачка презервативів дала про себе знати. Вона зробила капітана посміховищем серед колег. О шостій годині ранку за сигналом «тривоги» особовий склад УМВС вишикувався на внутрішньому подвір'ї. Коли керівники служб доповіли заступнику начальника УМВС по кадрах про явку підлеглих, полковник наказав перевірити записи у службових посвідченнях міліціонерів на відповідність займаних посаді та званню, а також наявність металевих жетонів та вміст тривожних чемоданів.

Усі за командою повідкривали на асфальті перед собою валізи і дістали з кишень посвідчення та жетони. Заступник начальника УМВС, проходячи вздовж шеренги, зупинив погляд на валізі нашого капітана, бо побачив у ній пачку презервативів.

- А-ну, капітане, беріть свій чемодан і виходьте на центр плацу, - наказав полковник.

Після цього інспектор відділу кадрів став за командою полковника читати список того, що повинно бути у чемоданах, а кожен з міліціонерів діставав цю річ із свого чемоданчика. Прізвища тих, у кого чогось не було, заносили до чорного списку на покарання.

У нашого Казанови у валізі було усе за списком, навіть зайве.

- Ну, а тепер поясніть нам, - звернувся до нього полковник, - для чого вам у

тривожному чемоданчику презервативи? Ви що, без них не можете обійтися?

Капітан стояв, понуривши голову, не знаючи, що відповісти. Та нарешті знайшовся:

- Та то не мої, це хтось пожартував.

Після цих слів подвір'я наповнилося гучним сміхом.

За кілька днів про цю історію знав чи не кожен міліціонер області. Та Казанови уже не було у Кіровограді. Він перевівся у сусідній обласний центр, звідки була родом його дружина.

НЕ ДЛЯ ПРЕСИ

Ці слова журналістам часто доводиться чути з вуст посадовців, або ж просто героїв матеріалів, яким кортить щось сказати, та цього не слід робити. А журналісти, почувши ці слова, відразу включають у своїй голові «магнітофон», щоб потім майже дослівно подати почуту інформацію на сторінках своїх видань.

Так сталося і після прес-конференції начальника відділу дільничних інспекторів міліції УМВС в області.

Прес-конференції та брифінги (теж саме, тільки без запитань до модератора) на початку 2000-х років були популярними у стінах УМВС. Щотижня, а той двічі на тиждень, прес-служба відомства збирала журналістів у малій залі. Одні прес-конференції були плановими, проведення інших було викликане необхідністю оприлюднити інформацію про якусь міліцейську спецоперацію чи відпрацювання, або ж потрібно було терміново прозвітувати про висвітлення діяльності служби до МВС.

Тож і начальник відділу дільничних інспекторів міліції традиційно зачитав інформацію про завдання та показники роботи своєї служби, а потім відповів на не численні запитання журналістів.

Після офіційної частини усі перейшли у невеличке приміщення за малою залом, де уже був накритий стіл за рахунок служби, яка проводила прес-конференцію.

Після третьої чарки зав'язалася дружня розмова. І коли хтось із журналістів

поскаржився, що у його батьків викопали на городі за будинком картоплю, та так, що батьки не чули шуму уночі, полковник сказав, що його також обікрали. Розповідь про цю крадіжку він розпочав зі слів «не для преси». Полковник отримав ділянку землі під забудову на околиці міста. Устиг вирити тільки котлован під будинок. Решту території дружина засадила городинною.

- У суботу я був там – усе було на місці. А приїжджаю вранці у неділю – немає цибулі, уночі викопали, сотки три було.

І ця відвертість вилізла боком полковнику. Її відобразили у своїх звітах про прес-конференцію журналісти усіх без виключення газет, які були присутні на фуршеті.

- Що ж мені тепер роботи? - зайшов до кабінету прес-служби УМВС полковник з газетами у руці.

У цих газетах були звіти про його прес-конференцію.

- Мені треба відсилати ці газети на Київ у міністерство. А, самі розумієте, я цього не можу зробити. Засміють. «У головного Аніскіна області викопали на городі цибулю» - як вам? - прочитав полковник один із заголовків. - І хто мене тягнув за язика?

Щоб вийти з ситуації, вирішили в усіх тих газетах, які розповіли про полковникове

«не для преси», надрукувати інтерв'ю з ним. Тож наступний день начальник відділу дільничних інспекторів міліції провів у своєму службовому кабінеті, до якого через кожну годину працівники прес-служби заводили журналіста чергової газети. Добре, що їх на той час було небагато у місті.

ЯК ПІДСТАВИЛИ КАПІТАНА

Помилка упорядників журналу «Міліція Кіровоградщини» ледь не призвела до розлучення начальника одного з підрозділів УМВС в області.

При трьох начальниках УМВС в області були видані подарункові журнали з такою назвою. Подібні журнали у ті часи видавали у всіх регіонах України. Крейдований папір. Кольорові фотографії. Яскраве оформлення. Вступне вітання генерала. Фотографії його заступників. На окремих сторінках представлені галузеві служби УМВС та міськрайвідділи міліції.

На сторінках управління карного розшуку УМВС була розміщена інформація про щойностворене відділення по боротьбі з торгівлею людьми. Тобто про службу, яка мала займатися повіями та сутенерами. Тут була коротка інформація про завдання служби та перші показники діяльності підрозділу, фотографія оголеної дівки та номер телефону, за яким можна подзвонити і розповісти про місця торгівлі жінками та сутенерів.

Оскільки це видання було для внутрішнього користування, тож подібне звернення взагалі було нелогічним. Інспектор центру громадських зв'язків УМВС, яка розробляла макет цієї сторінки, зродила помилку у назві підрозділі – замість слова «боротьби» написала «по роботі», що було нелогічним. Але на це ніхто не звернув уваги, оскільки була інша помилка: замість робочого телефону начальника цієї служби був його домашній телефон. Вірніше, телефон квартири тещі, оскільки капітан жив у приймах.

Капітан отримав свій примірник журналу і похвалився увечері удома ним перед дружиною, а та показала журнал своїй мамі. І теща побачила на сторінці під фотографією дівчини із об'їзної дороги Кіровограда номер свого домашнього телефону.

- А це що таке! - накричала вона на зятя. - Як ти посмів! Мало того, що живеш у мене, так ще й мій телефон використовуєш у службових цілях!

Можливо на цьому усе і закінчилося б, якби колеги начальника ВБЗТЛ не вирішили пожартувати над ним. Вони наступного дня разів десять телефонували на домашній телефон тещі. А у тої, як на зло, того дня був вихідний. Теща брала слухавку, а її запитували, скільки беруть її дівчата за годину сексу.

Наступного ранку сумний капітан зайшов до кабінету ЦГЗ.

- Що мені тепер робити?

Довелося зібрати усі журнали і виправити у них номер телефону.

І СЕРЕД ГЕНЕРАЛІВ БУВАЮТЬ ХОРОШІ ЛЮДИ

Ми з колегою отримали завдання написати панегірик з нагоди ювілею заступника міністра. На це начальник УМВС в області дав добу. Оскільки у нас з колегою виникли проблеми з римуванням, то зателефонували поету від Бога – Валерію Гончаренку. Він

відразу погодився і ми відправили до нього на вулицю Пожарського службовий автомобіль.

- Поки я добиратимусь, дізнайтеся деякі дані про ювіляра, - поросив Валерій Васильович.

Ми посадили гостя за стіл, поклали перед ним стос аркушів чистого паперу, ручку та аркуш з біографічними даними київського ювіляра.

Валерій Васильович посидів кілька хвилин і сказав:

- Не знаю з чого почати. Щось не можу упіймати музу.

- То, може, по 50 грамів, - запропонував колега.

Я без команди дістав з сейфу пляшку «Московської» та стакани і поставив на стіл. Колега відкрив банку «кільки», узявши її з «тривожної валізи».

Коли випили по 50 грамів, я сів за друкарську машинку «Ятрань» і ледве устигав передруковувати аркуші паперу, списані римами Гончаренка.

Та коли панегірик був уже майже готовий, відкрилися двері кабінету і на порозі показалися два генеральські картузи. Попереду був начальник штабу МВС України. Він приїхав з бригадою на комплексну перевірку діяльності обласної міліції. Такі перевірки тоді проводили раз на п'ять років. Позаду киянина стояв кіровоградський генерал. Обличчя мого колеги стало червоним. Очевидно він зрозумів, що цей візит закінчиться для нас плачевно.

Можливо, так і було б, якби не прийшов на виручку Гончаренко. Він піднявся з-за столу і однією рукою дістав з кишені посвідчення члена Спілки письменників України, а іншою - посвідчення члена Спілки журналістів України, і відрекомендувався перед київським генералом.

Начальник штабу МВС скося глянув на наш бідний стіл, на недопиту пляшку горілки та недоїдену банку «кільки», і запитав у Гончаренка:

- Вас тут не ображають?

- Та ні, що ви, ми давно знайомі, ось тут разом пишемо нарис про дільничного інспектора міліції, - відповів Валерій Васильович.

- Добре, працюйте, - сказав начальник штабу МВС і генерали пішли далі по кабінетах управління.

Коли за гостями закрилися двері, я сів з Гончаренком, а колега продовжував стояти, усе ще роздумуючи над своєю подальшою долею. Він навіть дістав гребінця та розчесав свою пишну шевелюру на голові, оскільки передбачав, що його зараз викличуть до керівництва.

Нарешті я додрукував панегірик, Гончаренко вичитав його і підправив. І тут постукали у двері. На порозі стояли дві працівниці відомчої їдальні. На підносі в однієї було кілька тарілок з наїдками – ковбасою, шинкою, огірками, салатом олів'є. Інша дістала з пакета і поставила на стіл пляшку вірменського коньяку.

- Це вам від київського генерала! – сказала.

Тепер ми уже посміливішали, щоправда двері усе-таки замкнули. Відкоркували пляшку коньяку і випили по одній за здоров'я генерала.

- Хороша людина цей генерал, - зауважив Валерій Васильович. - Ти бач, і серед генералів бувають хороші люди!

ТРЕТІЙ - ТОСТ ЗА ЖІНОК

Один з начальників Управління Державтоінспекції Кіровоградської області, який приїхав з однієї із західних областей України, якось сказав під час застілля, що у нас, тобто там, де він до цього керував, третій, п'ятий і усі наступні тости, порядковий номер яких ділиться тільки на себе, треба виголошувати за жінок. А якщо хтось з тостуючих за неуважністю говоритиме про щось інше, ближній до тостуючого чоловік за столом повинен ножицями відрізати йому краватку.

Але цьому полковнику так і не вдалося у Кіровограді укоротити комусь краватку. А ось йому відрізали.

Перед Новим Роком на другому поверсі у спортзалі влаштовували корпоративний вогник. По центру стіл для керівництва обласної міліції. А вздовж стін столи для підрозділів УМВС в області. На столах було що випити, і чим закусити. У залі зелена красуня. Музика, ігри, танці. Але це пізніше, коли йшло керівництво, сказавши свій вітальний тост.

Спершу говорив генерал, потім його заступники. А далі - хто бажав, і хто був тверезіший.

Того року так сталося, що генерала викликали до Києва. Перше слово було за його першим заступником. Привітавши, полковник відразу пішов. Другий тост сказав заступник начальника УМВС по громадській безпеці. А третій тост довелося говорити начальнику УДАІ області, на якого вказав з один із заступників начальника УМВС. І чи то полковник зрадив від такої довіри говорити раніше за інших заступників начальника УМВС, чи то може розхвилювався, та забувся, що його тост третій, тобто за жінок, бо почав верзти казна-що.

І тоді начальник штабу УМВС, який уже був напідпитку, і якому набридло слухати тост даїшника, узяв зі столу ножа, підійшов до полковника, і відрізав йому частину

краватки. Той, хто бачив цю картину, насолоджувався приниженням полковника, оскільки його не любили за гоноровий характер. А тут його опустили на кіровоградську землю.

Після такого приниження полковник через кілька місяців залишив Кіровоград.

А що стосується начальника штабу, то це була не перша краватка, яку він порізав. Незадовго до цього на одному з днів народження в УМВС, коли заступник начальника УМВС у своєму тості, який був третім за ліком, не згадав жінок, наш полковник узяв зі столу кухонного ножа і відтяв шматок краватки. Кажали, що її вартість була за 200 доларів.

СІМ БАРАНІВ

Періодично МВС проводило кампанії з відродження ДНД – добровільних народних дружин. І тоді працівники міліцейської прес-служби шукали героїв для своїх публікацій у обласних, а ще краще в республіканських ЗМІ, що любило обласне керівництво.

В одну з таких кампаній автора цих рядків відрядили до Маловисківського району. Зі мною поїхав кореспондент обласного радіо – у ті часи радіоточки були у кожній сільській хаті, та фотокореспондент обласної газети «Народне слово».

Голова місцевого сільгосппідприємства, колишній другий секретар райкому компартії, був добре знайомий з журналістом обласного радіо. А тамтешній дільничний мав під 30 років міліцейського стажу. Тобто, це була людина, яка володіла ситуацією на своїй дільниці, її знали, і вона усіх знала. Але, як виявилось, не усіх...

Дільничний з головою сільгосппідприємства добре підготувалися до зустрічі з журналістами. Герої майбутньої газетної публікації та радіорепортажу були на своїх місцях, і знали, що їм говорити. Тож ми оперативно зробили потрібні фотознімки і порозмовляли з жителями села та членами місцевої ДНД.

З тієї довідки, яку дали на дільничного у райвідділі міліції, виходило, що з часу створення ДНД, тобто за півроку, у селі не було скоєно жодної крадіжки, взагалі жодного злочину.

Коли диктофони були вимкнуті, господарі запросили журналістів до їдальні сільгосппідприємства на обід. Колишні комуністи - голова сільгосппідприємства та кореспондент обласного радіо, стали пригадувати свою комсомольську юність та попередні зустрічі, що нам з фотокореспондентом було нецікаво. Тож ми вийшли надвір, мовляв нам треба у туалет. А той був метрів за 20 від їдальні. Довелося проходити повз стареньку глиняну хату з солом'яним дахом та перекошеними від часу вікнами. І мою

увагу привернули дві цятки, що блиснули за тріснутим склом. Приклавши обличчя до скла, побачив очі барана, якого підвісили за ноги до бантини.

Повернувшись до їдальні, я поділився побаченням у мазанці. Дільничний презирнувся з головою сільгосппідприємства, після чого вони мовчки встали з-за столу і вийшли на вулицю. Ця мазанка колись належала бабусі чоловіка, який днями повернувся з в'язниці. А уночі напередодні хтось вкрав з ферми сім баранів. Їх дільничний і знайшов у тій хаті.

Вір після цього міліцейським статистичним даним!

ОДРУЖИВСЯ НА ПОДРУЗІ

Наша прихильність, або ж навпаки нелюбов до чогось базується на відповідних ситуаціях та життєвих враженнях. Ось і журналістка однієї з кіровоградських газет не любила писати про дільничних. Як працівники міліцейської прес-служби не намагалися підсунути їй якнайкращу кандидатуру дільничного, вона відмовлялася. «Та напиши сам, Володю, - говорила журналістка. - Давай я краще напишу про когось з оперативників, чи про даїшника, або ж навіть про паспортистку. А про дільничного не хочу!»

Звідки така нелюбов до працівників цієї міліцейської служби, дізналися випадково. Якось у журналістки розв'язався язик і вона повідала, що ще студенткою філфаку два роки зустрічалася з сусідом, який працював дільничним у Кіровському райвідділі. А тоді раптом той дільничний одружився на її подрузі...

ЩАСЛИВОЇ ДОРОГИ!

Такою була назва відомчої газети Управління Державтоінспекції УМВС в Кіровоградській області. Газета ця мала солідний як для нашої області тираж. Та це й не дивно, адже водіїв багато, а у працівників ДАІ чимало шляхів впливу на них, щоб передплатили це видання. Кожному районному відділенню ДАІ, кожному інспектору був доведений план скільки йому залучити передплатників

газети. А інспектори Петренки правильно розуміли команди керівництва і чітко їх виконували. Реєструєш автомобіль у МРЕВ – оформляй передплату на газету на півроку. Проходиш техогляд автомобіля – принось з собою квитанцію про передплату «Щасливої дороги». Зупинив державтоінспектор на дорозі за дріб'язкове порушення Правил дорожнього руху - кидай автомобіль на узбіччі, або ж віддавай автоінспектору посвідчення водія, а сам йди до найближчого поштового відділення...

Про один такий випадок розповідав знайомий з Кривого Рога. Він часто їздив у службових справах до Кіровограда. Одного разу його зупинили працівники ДАІ по вулиці Родимцева. Прискіпливо оглянули автомобіль та документи водія – усе було в порядку.

- Але, бачу, - розповідав знайомий, - даїшники топчуться на місці, не наважуються щось мені сказати. Я зрозумів, що мені треба позолотити їм руку. Дістаю з гаманця 50 гривень. Та побачивши гроші, один з автоінспекторів став відмахуватися руками.

- Ні, ні, що ви, ніяких грошей! Хоча, якщо ви передплатите нашу відомчу газету, були б дуже вдячні вам. Нам сьогодні треба знайти ще десять передплатників, - і протягає квитанцію. - Тут усі дані, а он поштове відділення,

- Я виліз з автомобіля, - продовжує знайомий, - і пішов до приміщення пошти, яке було через дорогу. Там біля віконця, за яким оформляли передплату, була черга з п'яти чоловіків. І усі вони виписували «Щасливої дороги» на півроку. Коли підійшла моя черга, жіночка сказала, що газета розповсюджується лише по Кіровоградській області, тож я не можу оформити передплату газети на криворізьку адресу.

- Тоді оформляйте, - кажу, - на кого хочете.

- Та я уже на всіх родичів примірників по десять оформила, а бабусі у село - усі 50, - сказала жінка.

- Та куди хочете - туди й оформляйте, тільки щоб на квитанції було моє прізвище.

Коли криворожанин повернувся до свого автомобіля і показав працівникам ДАІ квитанцію, ті записали у свій блокнот номер квитанції, віддали честь і сказали:

- Дякуємо! Щасливої дороги!

ПОЛКОВНИК, ЯКИЙ НЕ ЛЮБИВ СКЛАДНИХ СЛІВ

Мало хто з керівництва обласної міліції був байдужий до присутності свого прізвища на сторінках газет, особливо, республіканських, та на екранах телевізорів. Та не усі могли стисло, а головне правильно, висловити свої думки щодо того чи іншого питання діяльності очолюваної служби. А дехто так хвилювався, що навіть не міг прочитати перед камерою і короткий текст в один абзац. Тож доводилося робити до десятка дублів, щоб під час відеомонтажу склеїти речення. Та напевне найспекотнішим було наступне радіоінтерв'ю.

Суботнього дня я був відповідальним по підрозділу і сидів за своїм робочим столом, гортаючи свіжу пресу. Подзвонив черговий, щоб зайшов до Івана Івановича.

- Приїхав з Києва журналіст з республіканського радіо, - сказав заступник начальника УМВС в області. - Він родом з Бірок, це під Олександрівкою. Хоче підготувати якийсь матеріал, а потім відвезеш його у село до батьків. Про що мені можна розповісти?

- Та про діяльність міліції під час жнив, - кажу. - Хвилин через п'ять занесу до вас текст.

- От і добре, журналіст також буде хвилин за п'ять.

Коли я повертався до кабінету Івана Івановича, до помічник чергового підводив до приймальні невідомого чоловіка з сумкою через плече. Я зрозумів, що то портативний диктофон.

Познайомившись, ми сіли за столом навпроти полковника, і киянин почав виставляти диктофон на запис. Полковник у цей час читав про себе написаний мною текст і надрукований на одній сторінці.

Нарешті полковник сказав, що готовий до запису. І киянин натиснув кнопку.

Але Іван Іванович не дочитав і першого речення. Складне слово попалося, яке він не зміг відразу виговорити. Довелося міняти це слово на інше. Потім ще кілька разів киянин натискав на кнопку «стоп», коли Іван Іванович не доходив навіть до середини тексту. Після десятої спроби полковник взагалі сказав, що я написав текст одними складними словами.

За вікном був початок серпня. У нас з киянином, хоч ми і худі, сорочки були мокрі. З полковника так взагалі піт річкою тік.

- Може, ну його це інтерв'ю, - сказав Іван Іванович.

- Та ні, - кажу, - заспокойтеся. Зараз запишемо з першого разу.

Вирішили записувати кожне речення окремо, щоб потім склеїти текст під час монтажу у студії. І запис тривав не більше десяти хвилин.

Після цього я відмітив у секретаріаті бланк відрядження киянина і відвіз його у Бірки до батьків.

А у понеділок вранці дзвонить полковник:

- Слухай, їду на роботу, дзвонить кум, каже: «Включи радіо, там ти даєш інтерв'ю». Так знаєш, я так добре говорив, наче то був і не я. А зараз оце один знайомий дзвонить, другий, третій... Усі хвалять мене.

А ЧОГО ЦЕ ТИ МАТЮКАВСЯ?

Перший мій сюжет на телебаченні був про дотримання пожежної безпеки на жнивях. Вийжджаючи знімати його, я підготував текст. Та оскільки відеооператор сказав, що він не має технічних можливостей для відеомонтажу, то сказав, виїдемо у поле, я зайду у пшеницю, і перед камерою розповім увесь текст. А потім разом з інспектором Управління пожежної охорони при УМВС в області будемо їздити по колгоспах Кіровоградського району і відеооператор на начитаний текст накладатиме відео відповідно до змісту цього тексту.

Отож, виїхали ми до села Аджамка. Я зайшов у пшеницю і став говорити текст, який вивчив напам'ять: «Половіють хліба...» Але усе ніяк не виходило записати текст. То я зіб'юсь, то вітер подує, то сонце зайде, то відеооператору пташка на голову ляпне... Тож я декламував цей текст разів десять. І коли мені це уже набридло, наприкінці тексту з витримкою секунд у п'ять я сказав:

- Усе! Ти мене уже дістав, козел!

І відеооператор відразу змінив свою думку. Сказав, що цього разу усе було добре.

А далі ми поїхали з пожінспектором то до комбайна, то на тракторну бригаду, то на тік... Нарешті відеооператор усе зняв.

По дорозі з поля в УМВС, заїхали на обласне телебачення і передали відеокасету випусковому редактору програми новин «День за днем».

Перший випуск програми був о 17-й годині. Я його не бачив, бо у цей час їхав тролейбусом додому. А коли підходив до під'їзду, з балкона шостого поверху привітався сусід і сказав:

- А що це ти матюкався по телевізору?

- Де? - запитую.

- Так я тільки що дивився «День за днем»...

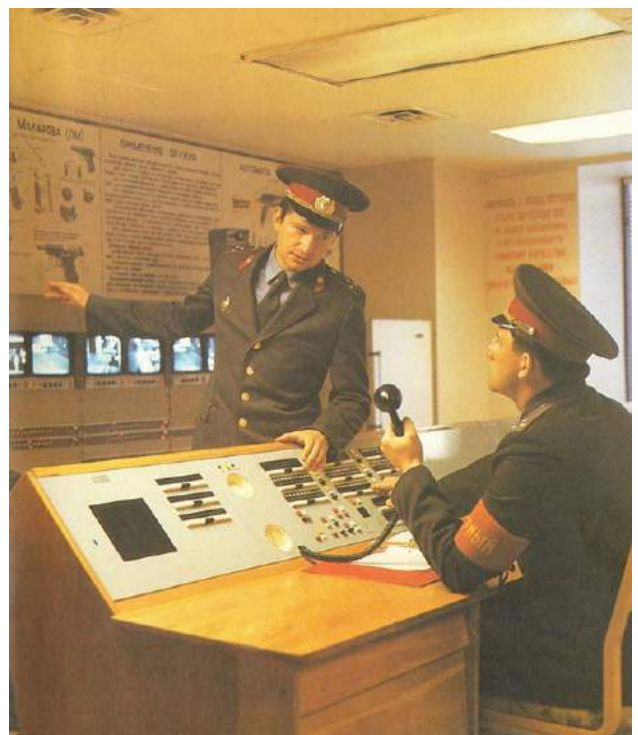
Виявляється, відеорежисер у студії при трансляції програми невчасно натиснув на кнопку «стоп» і пролунали мої слова, адресовані відеооператору.

Щоправда при повторній трансляції о 20.30 свою помилку режисер усунув.

З ОБКОМУ ПАРТІЇ У ПОЛКОВНИКИ МІЛІЦІЇ

Такий, як сьогодні, період у нашій історії пам'ятають люди старшого

покоління. Тоді також керівниками правоохоронних органів призначали людей без фахової освіти, досвіду, а то й просто з вулиці. Вірніше, з райкому чи обкому Компартії. Хоча й тоді на посади прокурорів не призначили людей без вищої юридичної освіти, а лише тому, що цей чоловік сидів.

Один з начальників УВС не міг за складом злочину відрізнити грабунок від крадіжки. Цей керівник прийшов у міліцію з обкому партії. Спершу його призначили начальником відділу Державтоінспекції області. А потім - заступником начальника УВС. У його віданні були господарське забезпечення, пожежники, установи виконання покарань та державтоінспекція. Щоб керувати ними, як вважав член КПРС, юридична освіта не потрібна. Тож цей керівник частенько показував приклади дурості та неосвіченості.

Так сталося, що начальник УВС пішов на два тижні у відпустку і його обов'язки виконував колишній працівник обкому Компартії. До нарад з різними галузевими службами він не готувався, і виставляв себе на посміховище.

На одній з нарад розглядали стан розкриття злочинів із залученням агентури. Показники у Кіровоградській області на тлі України були блідими. Треба було щось робити, щоб виправити ситуацію. І заступник начальника УВС сказав:

- Якщо ви не умієте розмовляти з агентурою, то тоді зберіть на завтра в актовій залі УВС усіх своїх агентів, і я з ними поговорю. Думаю, мої слова до них дійдуть, якщо мої не доходять до вас!

«Він що - дурак?!» - подумав кожен з присутніх на нараді оперативників. Адже кожен з них знав лише своїх агентів. А зібрати усю агентуру у залі УВС разом - це означає викрити цю агентуру, а на її вербування пішов не один рік.

Та й що комуніст міг сказати агентам? Хіба що зачитав би цитату з якоїсь роботи Леніна щодо ролі агентів у розкритті злочинів!

ДВАДЦАТЬ ХОЛОДИЛЬНИКІВ, ДВАДЦАТЬ ТЕЛЕВІЗОРІВ...

На відміну від генерала Кравченка, деякі начальники УМВС у Кіровоградській області, що займали цю посаду після Юрія Федоровича, любили свій день народження, і напевне хотіли б, щоб він був двічі, а той більше разів на рік. Кравченко за кілька днів до дня народження брав відпустку і їхав з міста. Родич Юрія Федоровича говорив, що той вважав день народження сімейним святом, і хотів приймати вітання лише від людей, які робили це від щирого серця, а не для того, щоб вислужитися перед начальством та показати свою прихильність.

А от для декого з наступників генерала Кравченка день народження ставав днем жнив. І закінчувався він тим, що генерал разом з начальником господарчого відділу, як молодята після весілля, рахували телевізори, холодильники та інші цінні речі, які були подаровані генералу. Хоча, самі товари в ящиках не дарували, а лише документи з магазинів на їх отримання.

День прийому вітань, з 9 до 18 години, без перерви на обід, був розписаний щохвилино. На кожного вітаючого відводилося по 15 хвилин. Був складений відповідний список вітаючих, кожен знав о котрій годині йому під'їхати до парадних дверей приміщення УМВС. Там його зустрічала молоденька міліціонерка в українському костюмі і проводила під руку на другий поверх до кабінету генерала. А там уже стояли наготові ще дві міліціонерки в українському наряді. В однієї на таці були чарки з горілкою та коньяком. В іншій в руках таця для подарунків. Гість розцілював генерала, говорив банальні вітання-побажання, клав на тацю міліціонерки свій конверт, випивав чарку, закушував, бажав генералові, щоб він з кіровоградського крісла опинився у міністерському, і йшов на вулицю до свого автомобіля у супроводі україночки. А до дверей у цей час під'їжджав інший автомобіль...

Працівники міліцейської їдальні заходили до кабінету начальника через двері чорного ходу, забирали посуд і приносили нові наїдки.

Як говорила колега, яка брала участь в одній з таких церемоній віншування начальника УМВС, начальник господарчого відділу відділу нарахував на її таці більше 20 телевізорів, і не менше холодильників. Хтось приніс букет, у якому було стільки троянд, скільки виповнилося років ювіляру. Він же, мабуть, і подарував конверт, у якому було стільки ж тисяч гривень. Були й інші цікаві подарунки. Приміром, сертифікат на породистого коня вартістю 10 тисяч доларів та документи на річкового катера.

Ви запитаете, що робив генерал з цими подарунками? Наступного дня начальник господарчого відділу об'їжджав магазини, де купували ці подарунки, віддавав документи на товар, оплачений у них, а йому повертали 80 відсотків вартості подарунка.

Як говорила колега, якось увечері після такого прийому генерал сказав їй: «Ти навіть не уявляєш, як я зморився! Добре, що хоч день народження раз на рік». При цьому генерал лукаво посміхався, так і хотів сказати: «Ех, частіше б!»

БАТЬКО І ДВА СИНИ

Щомісяця у Міністерстві внутрішніх справ визначили кращого дільничного України. Мені натякнули знайомі з міністерства, що у наступному місяці таким мають назвати дільничного одного із сільських райвідділів міліції на Кіровоградщині, і я повинен написати нарис про нього.

До цього доводилося писати зо два десятки нарисів про працівників цієї міліцейської служби, тож не хотів повторятися. Уся трудова біографія майора була пов'язана з райвідділом. Двоє синів пішли стежкою батька. Старший працював оперуповноваженим в обласному управлінні. Менший навчався у Кіровоградському

юридичному інституті внутрішніх справ. Зважаючи на це, вирішив писати нарис про династію міліціонерів.

Оскільки діти були у Кіровограді, тож приїхав до обласного центру батько. Фотокореспондент газети «Народне слово» зробив професійний знімок сім'ї міліціонерів. Після цього я з годину розмовляв з дільничним та його синами. А вони, на відміну від батька, виявилися небагатослівними. А уже в післяобідню пору текст нариса та фотографію відправив у редакцію журналу «Міліція України». І цей нарис був надрукований у черговому номері на увесь розворот журналу.

Після публікації дільничного справді назвали кращим в Україні і викликали до Києва для вручення заохочення – нового службового автомобіля.

А тижнів через два після однієї з нарад в УМВС до мене підходить начальник старшого сина дільничного і говорить з докором:

- Васильовичу, що ж ви наробили, і що мені тепер робити!

Я ж збирався впаяти йому сувору догану, і взагалі попросити шукати іншу службу.

Приблизно такого ж змісту були і слова ректора юридичного інституту:

- Та він же «двоюшник», ми ж його збиралися відраховувати! А що тепер? Тепер він герой! - полковник мав на увазі меншого сина дільничного, курсанта його інституту.

Невдовзі батько вийшов на пенсію. А от хлопцям не довелося до неї дослужити. Обоє звільнилися з міліції. Казали, що не за власним бажанням.

УКУШЕНА ГУБА

У 70-ті роки минулого століття на Новомиколаївці у Кіровограді завівся гвалтівник. Він проникав уночі до приватних помешкань, у яких проживали самотні жінки, збивався **над ними**. На ноги була піднята уся міліція обласного центру. Більше місяця правоохоронці разом з дружинниками патрулювали вулиці Новомиколаївки, але впіймати злочинця ніяк не вдалося.

– На той час я працював старшим оперуповноваженим відділу карного розшуку УВС області, - пригадує Олександр Озінковський. - Кожний нерозкритий тяжкий злочин керівництво вважало тоді за надзвичайну подію. Тож після заяви про нічне зґвалтування для його розкриття створили слідчо-оперативну групу. Коли ж послідували ще ряд злочинів за схожим сценарієм, до пошуків був залучений увесь гарнізон міліції міста. Щовечора у клубі у парку імені Крючкова на Новомиколаївці проводили інструктаж перед патрулюванням. У залі сиділи працівники міліції у цивільному одязі, а також чимало добровільних помічників, працівників сусідніх заводів-гігантів і просто жителів Новомиколаївки, які виявили бажання допомогти правоохоронцям у пошуках

зловмисника. Людей розподіляли по вулицях, і вони повинні були патрулювати на своїй території до ранку.

Але треба ж такому - лишень на якусь вулицю не виділяли патруль, як там з'являвся наш фігурант. Тільки коли затримали гвалтівника, дізналися про джерело його поінформованості. Виявилось, що він сидів щовечора серед дружинників у клубі, слухав, що відомо про нього міліції, а також дізнавався, на яку вулицю посилали патрулі. Тож він оминав ці вулиці, йшов туди, де не було міліції.

- Так тривало близько місяця, - продовжує Олександр Валентинович. - Ми уже змарилися від безсоння та перевантаження – адже окрім пошуків гвалтівника була й інша робота.

Аж тут подібна історія у Компаніївському районі. Сім'я зарізала бичка, на свіжину прийшли сусіди. Посиділи, випили чарчину-другу і розійшлися спати – вранці ж на роботу. Захмелілі чоловік з жінкою лягли у веранді, відчинивши вікна. Того дня наш фігурант у якихось справах був у Компаніївці, йшов уночі селищем і побачив відкрите вікно та почув хропіння за ним. Він тихенько підкрався до вікна і при місячному світлі розгледів вкритими простиратлом на ліжку чоловіка та жінку. Знявши штани, гвалтівник заліз до веранди і нахабно виліз на жінку. А та, не розібравшись, стала обніматися з ним. Через якусь мить спросоння визначила, що це не її чоловік. Рукою лапнула - чоловік і справді спить збоку. А хто ж тоді лежить на ній? І укусила незнайомця, який її саме цілував, за губу та підняла вереск. Гвалтівник - штани у руки і у вікно.

А на ранок у черговій частині УВС лежала телеграма з Компаніївки. За її змістом зрозуміли, що до того, що там сталося, причетний гвалтівник з Новомиколаївки. Також компаніївська міліція повідомляла, що хтось уночі заліз до будинку у селі Мар'ївці, що по дорозі до обласного центру, і намагався згвалтувати господиню.

Звісно, потерпілі жінки вказували на окремі прикмети свого гвалтівника, але за ними змалювати його портрет не вдавалося. А тут міліція мала особливу прикмету, яку не сховаєш – укушену губу. Негайно керівництво дало вказівку затримувати у Кіровограді усіх чоловіків, у кого була укушена чи подряпана губа. Таких забирали на вулицях і доставляли до міського відділу міліції на Леніна, 6 десятками за день. Але серед них нашого гвалтівника не було.

- Я у цей час був на сесії у Київській вищій школі міліції, - говорить майор міліції у відставці Юрій Волобуєв. – Коли повернувся, до мене відразу звернулися товариші з карного розшуку, мовляв, виручай Васильовичу, ми уже з ніг збилися, а впіймати зловмисника не можемо. Можливо, ти маєш якусь інформацію чи підозри щодо нього. Я, на той час старший оперуповноважений міськвідділу міліції, відповідав за Новомиколаївку. Заглянувши до свого блокнота, я знайшов у ньому запис, який і допоміг згодом затримати гвалтівника. У мене були записані підозри щодо одного з жителів Новомиколаївки, що він нерівно дихає до жінок. Разом з колегами поїхав за адресою у блокноті. Господар зустрів нас із укушеною губою...

НА СЕРІЙНОГО ЗЛОДІЯ ВИВІВ АРКУШ З БЛОКНОТА

Про те, що не усі злочини можна розкрити за «гарячими слідами», свідчить кримінальна справа 50-річної давності. Вона також доказує, що у роботі оперативника дрібниць не буває. У даному випадку вийти на слід злочинця допоміг папірець, який він використав, і який не погидувався підняти з трави працівник міліції.

На Бондарівці, кутку села, що розлігся на пагорбі за річкою, виводили по черзі свої партії треті півні. Петро Скалозуб, колгоспний шофер, був уже на ногах. Коли йшов у гараж повз сільську крамницю, якась невідома сила змусила повернути голову направо. І лишень погляд шофера дійшов до дверей магазину, як його враз пронизало холодом: дверна штаба разом із замком були вирвані з дерев'яного одвірка по-живому і лежали на цементних сходах, двері були прочинені...

За годину у магазині чаклувала слідчо-оперативна група, викликана з Добровеличківки.

Це був один із перших злочинів у серії майже ста крадіжок із сільських магазинів, скоєних на території Кіровоградської, Миколаївської та Одеської областей. Починаючи з другої половини 1967 року, злодії пунктуально, ледь не щодня, навідувалися до сільських крамниць то в одному, то в іншому місці. Найбільше таких вилазок припадало на три райони – Добровеличківський, Новоукраїнський та Бобринецький. Порівнюючи почерк невідомих зловмисників, криміналісти дійшли висновку, що усе це справа рук однієї і тієї ж групи злодіїв. Незважаючи на посилену увагу до магазинних крадіжок та вжиті заходи, вийти на слід зловмисників тривалий час ніяк не вдавалося.

І ось «перша ластівка»: у салоні автобуса, який слідував з Одеси до Кіровограда, водії виявили сумку, яку забув хтось з пасажирів. Коли ж відкрили її, то серед речей, більшість з яких були ще з етикетками, знайшли знаряддя злодійського промислу і карту Кіровоградської області з досить дивними помітками на ній. Про свою знахідку водії повідомили до міліції. Оглянувши сумку, оперативники зрозуміли, що речі у ній – з магазину, який напередодні обікрали у Новоукраїнському районі, а «фомки» свідчили про їх причетність до цього злочину. Карта взагалі ж стала найкращим підтвердженням того, що власник сумки має безпосереднє відношення до магазинних крадіжок – на ній хрестиком були відмічені села південних районів області, в яких уже побував з нічними візитами злодій. А от чому він залишив цю сумку у салоні автобуса, доводилося лише здогадуватися. Очевидно, його щось налякало, можливо, працівник міліції у формі, який заходив до салону.

Знахідка змусила керівництво обласної міліції активізувати роботу своїх підлеглих. Була створена спеціальна оперативна група з найдосвідченіших працівників, яка з метою

збирання доказів та даних про гастролера ретельно оглядала місця злочинів та відпрацьовувала різні версії. Але далі справа не просувалася.

І ось наприкінці червня 1968 року сталося те, що мало статися. Оперативники зафіксували єдиний слід, який залишив за собою злочинець.

А все було так. Працівники міліції зробили нічну засідку в одному із сіл Бобринецького району, а злодій навідався до магазину в іншому селі. Коли надійшов про це сигнал, оперативна група поїхала туди. Закінчивши огляд місця події, міліцейський «бобик» узяв курс на райцентр. За селом зупинилися. Уже здалеку оперативники помітили на узбіччі брукувати мотоцикл, а поряд з ним мішок. (Як згодом буде встановлено, мотоцикл поламався, і злодій покинув його на дорозі, прихопивши з собою стільки крадених речей, скільки зміг донести, і пішов у напрямку дороги Миколаїв-Кіровоград). Вміст мішка вказував на те, що він належав нічному злодієві. Це були речі, викрадені з магазину, та злочинський інструмент. Поки криміналіст чаклував над мотоциклом та мішком, оперативники вирішили оглянути місцевість навкруги. Один із них зайшов у придорожні кущі, щоб стати «до вітру», і зупинив свій погляд на зім'ятому аркуші паперу, очевидно використаному тим, хто недавно ходив «по-великому» у ці кущі – від паперу ще тхнуло смердючим теплом незнайомця. Старший лейтенант не полінувався нагнутися. На аркуші, вирваному з блокнота, він прочитав ташкентську адресу.

Уранці до Узбекистану полетів працівник карного розшуку УВС в області. А уже під вечір він телефонував до Кіровограда і повідомив приємну звістку. Адреса виявилася справжньою. За нею проживав пілот цивільної авіації. Він сказав, що двічі бував у Кіровограді, і обидва рази на курсах перепідготовки у вищому льотному училищі. У бесіді з оперативником пілот розповів, що знає багатьох кіровоградців, але прізвищ уже не пам'ятає. Щодо своєї адреси, то він її нікому не давав. Хіба що за винятком однієї дівчини, яка працювала продавцем у магазині.

На встановлення особи продавця за прикметами, які назвав ташкентський пілот, направили ледь не увесь особовий склад відділу карного розшуку. За півгодини дівчина, яка працювала у так званому «дзеркальному» гастрономі (ріг вулиць Карла Маркса та Дзержинського), сиділа перед слідчим на Леніна, 6. Вона швидко згадала пілота та сказала, що адресу, яку залишив узбек, дала молодому чоловікові на ім'я Борис, який, як вона здогадалася з обставин однієї зустрічі з ним, мешкає десь у районі вулиць Прогінної та Сугоклеївської.

Даний район розбили на квадрати і у кожен з них на розшук підозрюваного

направили пошукові групи. Одній з них, яку очолював старший оперуповноважений відділу боротьби з крадіжками соціалістичної власності обласного управління внутрішніх справ Володимир Марчик, вдалося встановити, що злочинець знімає квартиру по вулиці Прогінній, 25. Однак його вдома не застали: господарка сказала, що він відсутній уже кілька днів. У квартирі залишили засідку, а у розташованій неподалік в'язниці розмістили групу захоплення.

Підозрюваний прийшов додому уночі. Спочатку він назвався вигаданим прізвищем. Та коли перед ним виклали усі докази причетності до ряду крадіжок, став детально розповідати про них. Усього на території Кіровоградщини та двох сусідніх областей ним було скоєно близько ста магазинних крадіжок.

КРАДІЖКА У ПРИМІЩЕННІ ОБКОМУ ПАРТІЇ

У 80-ті роки на партійну конференцію до Москви відправляли делегацію з Кіровоградської області. Усіх одягнули в однакові костюми та пальта, і видали по пижиковій шапці. А у суботу, у день від'їзду до Білокам'яної, зібрали в обкомі Компартії.

Спершу інструктор дав поради, як себе поводити у столиці, щоб не осоромити область. Потім сказав прощальне слово перший секретар обкому. І а уже після цього журналісти місцевих засобів інформації та власкори київських видань розібрали для розмови по одному делегату, щоб написати про нього нарис.

А коли закінчилася відведена на цей захід година часу, делегати пішли на вихід до автобуса, щоб їхати в аеропорт. І тут виявилося, що з роздягальні у вестибюлі на першому поверсі пропала шапка Героя Соціалістичної праці, бригадира заводу «Червона зірка».

До обкому викликали слідчо-оперативну групу з міліції. Приїхав заступник начальника УВС по оперативній роботі. Перше, що він зробив, так це запитав у працівника обкому, який запрошував журналістів на зустріч:

- А чи був хтось із журналістів без головного убору? Надворі мінус 20.

Може, це він узяв чужу шапку?

І справді, один такий був. Але це не він узяв шапку Героя Соцпраці. Злодієм в'явився один з будівельників, які того дня займалися ремонтом сантехніки у підвалі обкому.

СЛУЖБОВЕ ПОСВІДЧЕННЯ

За втрату службового посвідчення керівництво карало міліціонерів. І якщо узимку такі випадки були рідкістю, то улітку посвідчення часто випадали з кишень штанів, чи з нагрудної кишені сорочки. Заступник начальника УМВС в області по роботі з особовим складом ініціював наказ по Управлінню, яким зобов'язали кожного міліціонера закріпити своє посвідчення на ланцюжок чи шнурок, а інший кінець прив'язати до ремня на штанях. Періодично

виконання цієї вимоги перевіряли, і карали тих, хто її не дотримувався. Щоправда, щоб когось вигнали з міліції за втрату службового посвідчення - не чув. А от догани давали.

Одного разу ми поверталися з поїздки до Гайворона. Їхали через Первомайськ. Коли проїхали по бетонці межу Миколаївської та Кіровоградської областей, водієві припекло до туалету. І коли він присідав на узбіччі дороги, з кишені випало посвідчення.

Та це водій зрозумів кілометр за 30 від місця зупинки. Довелося повертатися назад і шукати головний документ міліціонера. Водій сидів за кермом автомобіля, і, їдучи на невеликій швидкості, підсвічував фарами узбіччя. А двоє міліціонерів йшли попереду і вдивлялися у нещодавно підстрижену траву. Але посвідчення не знайшли.

- Що буде, те й буде, - змирився із втратою та наступним покаранням водій, і ми поїхали у Кіровоград.

Близько восьмої години ранку наступного дня, завівши сина у школу, я зайшов до приміщення УМВС в області.

- Васильовичу, а Сашко Богачук у вас працює водієм? - звернувся сержант на вході.

- Так, - відповідаю.

- Та тут о другій годині ночі заїжджав полковник міліції з Полтави, він їхав з Одеси і знайшов на узбіччі бетонки службове посвідчення Сашка, та завіз його до УМВС. Каже, сам знає, що за втрату посвідчення по голові не поглядять.

- А він свої координати не залишив, щоб зателефонувати та подякувати, - запитую.

- Та які координати? Він представився заступником начальника УМВС по роботі з особовим складом. Захочете дзвонити, думаю, його телефон знайдете.

ПОХРОМУВАВ «МАКАРОВА»

Серед міліціонерів трапляються такі, хто не награвся у дитинстві, і паталогічно любить зброю. І ця хвороблива любов врешті-решт закінчувалася неприємностями.

Один з таких любителів зброї працював у Кіровському райвідділі. Був він помічником чергового у черговій частині. Коли заступав на добове чергування, отримував у кімнаті для зберігання зброї табельний пістолет Макарова. І сидів за столом біля телефону, реагуючи на дзвінки, а на столі перед ним лежав розібраний ПМ. І він, між ділом, ретельно і з любов'ю тер до дірок кожену деталь пістолета.

На цю дурість помічника чергового неодноразово звертало увагу керівництво райвідділу та журило його. А на крик начальник райвідділу перейшов тоді, коли

помічник чергового, граючись пістолетом, натиснув випадково на гачок і пролунав постріл. Куля розбила скло у вікні приміщення сусіднього дитячого садка і влучила у картину на стіні.

На щастя, у дитсадку, окрім сторожа, на той час нікого не було. А справу вдалося швидко залагодити, бо то був відомчий дитсадок, і ніхто не став би виносити сміття з райвідділу. Помічник чергового, незважаючи на пізній час, знайшов чоловіка, який нарізав шибки, і той до ранку вставив у вікні усе розбите скло. Що стосується простреленої картини, то на її місце на стіні почепили іншу, яку помічник чергового купив у художньому салоні.

Після цього начальник райвідділу заборонив видавати нашому фігуранту табельну зброю перед чергуванням.

А останньою краплею стала перевірка кімнати для зберігання зброї працівниками штабу УМВС в області. У них очі на лоба полізли, коли побачили похромований пістолет. Звісно, закріплений він був на за нашим героєм.

- Не запитую для чого це ти зробив, але бери пістолета і дуй туди, де ти його хромував, і щоб зняли покриття зі зброї. З тобою поїдуть двоє, щоб чого доброго ще не уткнув,- наказав начальник райвідділу. - А не знімеш хромування з пістолета – сядеш у тюрму!

Коли помічник чергового доповів начальнику райвідділу, що зняв з пістолета хромування, майор поклав перед ним на стіл чистий аркуш паперу та ручку:

- Дістав ти уже мене! Пиши рапорт на звільнення!

ЗА ЗАСЛУГИ ПЕРЕД КЕРІВНИЦТВОМ

Працівники Державтоінспекції відзначали своє професійне свято у квітні. Традиційними були урочисті збори та нагородження орденами, медалями і грамотами, так би мовити, кращих працівників. Приходили на ці збори у парадному одязі з усіма відомчими нагородами на ньому. У декого цих цяцьок було не менше, ніж у Леоніда Ілліча. І це притому, що особливих успіхів по службі у них не було. Зате вони знали, як і з ким поговорити, щоб їхнє прізвище внесли до святкового наказу.

Так в одного майора на кітелі 56-го розміру висіло до 30 різних значків, за що його колеги поза очі називали філаристом, тобто колекціонером значків. І що не свято – його чимсь нагороджують!

Одного разу начальник УДАІ в області навіть виматюкався. Ще місяць тому він кричав на цього майора, що звільнить його, бо він не виконує план з надходження «лівих»

коштів. А коли з Києва отримали святковий наказ по МВС, то у начальника УДАІ очі на лоба полізли. У списку нагороджених цим відомчим знаком було і прізвище майора.

Виявляється, він з'їздив у міністерство, зайшов у потрібний кабінет і передав у конверті «подяку» полковнику, який був причетний до підготовки наказу. І той вніс без усякого подання з Кіровограда прізвище майора у список.

Є і в автора цих рядків кілька подібних міліцейських нагород. Одна з них викликала купу запитань. Це знак «За заслуги», який вручали працівникам служби по боротьбі з економічними злочинами. Я, здається, не «боровся з цими злочинами», а мені дали цей знак. У той же час ще ні у кого у Кіровограді не було такої відзнаки.

Та хіба станеш пояснювати, що я просто виконав вказівку міністра і підготував відеосюжет про затримання керівника одного з держпідприємств. А міністр, який перебував у закордонному відрядженні, здається на Мальдівах, захотів, щоб цей сюжет про затримання показали того ж дня по УТ-1. І я терміново поїхав до Києва. На щастя, випусковий редактор служби новин був давнім знайомим – раніше працював в МВС, тож він розумів, чим обернеться для мене невиконання вказівки міністра. Мені вдалося умовити його поставити в ефір сюжет. І міністру він сподобався. Тож прямо з Мальдівів він дав вказівку начальнику Главку по боротьбі з економічними злочинами МВС заохотити усіх, хто брав участь у затриманні директора, зокрема і мене.

З Києва прислали великий знак. На понеділковій нараді начальник УМВС вручив мені його під аплодисменти колег.

А після наради генерал запитав мене по «прямому телефону»:

- А за що це тебе?

Генералу я, звісно, пояснив. А коли з подібним запитанням підійшли начальники УБОЗу та УДСБЕЗ, та ще й запитали, яку суму мені довелося заплатити за цей знак, довелося клеїти дурня, сказати, що це помилка, повинні були нагородити полковника з таким прізвищем з МВС.

ЗАСНУВ У ШАФІ

У радянські часи, коли у міліціонерів не було підслуховуючих пристроїв, слідчі використовували в якості своїх вух співробітника, якого садили до платяної шафи у кутку службового кабінету. Слідчий допитував одного із підозрюваних. Говорив йому про те, що начебто розповів про справу інший підозрюваний. Той, звісно, усе заперечував. Далі до кабінету заводили другого підозрюваного. І слідчий уже збирався розпочати перехресний допит, та тут у нього на столі дзвонив телефон. То

викликав начальник. Слідчий говорив підозрюваним, щоб сиділи тихо, а він вийде з кабінету на кілька хвилин.

Коли підозрювані залишалися у кабінеті наодинці, то між ними виникала сварка. Один звинувачував іншого у тому, чого він не говорив. У ході цієї сварки підозрювані, не знаючи, що їх підслуховують, говорили таке, про що раніше не знали міліціонери.

- Після армії я влаштувався у карний розшук Кіровського райвідділу міліції, - розповідав полковник міліції Сергій К. - Я був худеньким на той час. Тож мене часто використовували в якості «магнітофона». Я брав пляшку кефіру та булку, і залазив до шафи. Бувало, сидів там кілька годин. Аж поки слідчий не давав команду, що можна появлятися на світ божий.

Одного разу перехресний допит затягувався і молодий оперативник заснув у шафі. А у той момент, коли у кабінеті залишилися лише підозрювані, у нього спершу з рук випала скляна пляшка з-під кефіру, а потім і він сам вивалився з дверей шафи на підлогу, налякавши підозрюваних.

ГЕНЕРАЛУ ЗАКОН НЕ ПИСАНИЙ

Якщо напишу, що усі начальники міліції були законослухняними, і у своїх діях дотримувалися букви Закону, то на обличчях колишніх рядових міліціонерів, та й не тільки міліціонерів, з'являться скептичні посмішки. Більше того, впевнений, що дехто пригадає свою історію та має свої докори на адресу генералів.

Приміром, відомий у місті журналіст, який був частим гостем Центру громадських зв'язків УМВС в області (прес-служба), оскільки писав для своєї газети зокрема й на кримінальні теми, й досі при зустрічі згадує, як він каже, про свавілля з боку деяких керівників кіровоградської міліції.

Так один з начальників УМВС в області не палив цигарок. А якщо він не курець, то й підлеглі не повинні палити, навіть у відведених для цього місцях. Генерал видав наказ по Управлінню про заборону тютюнокуріння. А також дав вказівку начальнику господарчого відділу виготовити відповідні знаки, на зразок тих, що регулюють дорожній рух, і вчепити їх на стінах усіх адмінбудівель УМВС. Один з таких знаків - на жовтому колі перекреслена червоною рисою цигарка з текстом «курити заборонено», ще років двадцять після від'їзду генерала до столиці висіла на стіні перед в'їздом на подвір'я УМВС.

А от дорожній знак «Проїзд заборонено» по вулиці Дзержинського, у кварталі між вулицями Декабристів та Калініна, зняли лише кілька років тому. І тепер може кожен бажаючий проїхати перед приміщенням УМВС. Виявляється, цей знак був встановлений за наказом генерала без відповідного погодження у міській раді. І хтозна, скільки таких знаків сьогодні «регулюють» дорожній рух по місту.

ДОНЬКА ГЕНЕРАЛА «НАЇХАЛА» НА ГЕНЕРАЛЬСЬКОГО СИНА

Ця дорожньо-транспортна пригода за участю двох крутих іномарок сталася на перехресті вулиць Держинського та Декабристів. І, що цікаво, було це 20 грудня, тобто на професійне свято працівників міліції. Донька генерала від'їжджала від приміщення УМВС. Була вона у міліцейському одязі, здається з погонями старшого лейтенанта. А сиділа за кермом власного автомобіля. Хоча, може й не власного. Може цей автомобіль і був зареєстрований на когось іншого. Подібне для керівників кіровоградської міліції не рідкість. Зокрема, був скандал із заступником начальника УМВС, який з'їздив на краденому БМВ.

Так от, донька генерала їхала по вулиці Держинського у напрямку міськвійськкомату. А зверху по вулиці Декабристів їхав автомобіль, яким керував син колишнього начальника УМВС в області. Дорожній знак перед перехрестям вказував, що чоловікові треба було пропустити автомобіль, за кермом якого сиділа жінка. А він не пропустив...

Спершу водії стали звинувачувати один одного, а потім, коли дізналися, що вони обоє генеральські діти, розцілувалися і роз'їхалися.

ДОПОМІГ НА СВОЮ ГОЛОВУ

Робітників заводу «Червона зірка», які йшли додому із першої зміни, погукала бабуся, що не могла закрити на штабу двері металевого гаража на подвір'ї п'ятиповерхівки неподалік магазину «Океан». Робітники послали на допомогу пенсіонерці наймолодшого. Той прикрив двері і закрутив гвинта. Бабуся подякувала. Робітник відповів «немає за що» і пішов з колегами по бригаді до пивбару.

А через кілька днів, коли до нього додому приїхали працівники міліції, чоловік, дізнавшись у чому його звинувачують, виматюкався зі словами «допоміг на свою голову!».

Як виявилось, напередодні уночі хтось обікрав гараж, двері якого закривав робітник заводу «Червона зірка». На місце злочину приїхала слідчо-оперативна група. І

експерт-криміналіст зняв зі штаби відбитки пальців можливого злодія. А «пальчики» робітника «Червоної зірки» уже були у міліцейській картотеці, бо він уже мав судимість за бійку біля сільського клубу. От до нього й поїхала міліція.

Спершу навіть пояснення товаришів по бригаді, які бачили як він закривав двері гаража, і, звісно, міг залишити на них відбитки своїх пальців, не вплинули на слідчого. Робітник «Червоної зірки», як головний підозрюваний, переночував в ізоляторі тимчасового тримання Ленінського райвідділу міліції. На його щастя, наступного дня злодія, який обікрав гараж по вулиці Медведєва, затримали, бо він уночі вчинив іншу крадіжку, і у його квартирі знайшли автоінструменти, які були викрадені з іншого гаража, а він зізнався у тій крадіжці біля магазину «Океан»...

ЯК ПОЛКОВНИКУ ПІДБОРІДДЯ ВІДКУСИЛИ

Це було років з двадцять тому. До УМВС в області прийшов чоловік середнього зросту та атлетичної статури, про яких часто можна прочитати у міліцейських документах — особа кавказької національності. Представився гість сержанту на вході до приміщення УМВС чемпіоном Радянського Союзу з боротьби самбо. Сказав, що хоче зустрітися з начальником УМВС. Попросив передати генералу, що він товариш Юрія Федоровича.

Генерал на той час був у своєму кабінеті. Почувши, що з ним хоче поспілкуватися товариш ЮФ (так називали Юрія Кравченка), запросив гостя до кабінету.

Той сказав, що він з Криму. Його частим гостем є київський генерал. На підтвердження цих слів показав начальнику УМВС фотографію, на якій він грає у теніс з ЮФ. Гість також сказав, що їде до Києва власним автомобілем. У Кіровограді сталася поломка, зараз автомобіль на станції техобслуговування. Можливо, прийдеться чекати на завершення ремонту до ранку.

Генерал вирішив виявити гостинність до товариша Юрія Федоровича і викликав до себе заступника з питань тилового забезпечення та дав йому доручення допомогти з влаштуванням гостя міста у готелі.

Полковник спершу повіз кримчанина на обід, який закінчився пізньою вечерею. Оскільки полковник проживав один у трикімнатній квартирі, то запропонував товаришу ЮФ переночувати у нього.

Що випити, і чим закусити у холодильнику полковника було.

Обидва були уже добре п'яні. Кримчанину щось не сподобалося у словах господаря. А оскільки він був на дві голови нижчий за кіровоградця, і як мінімум на чотири вагових категорій легший, то під час словесної перепалки підстрибнув і... укусив полковника за підборіддя та відкусив шматок...

...Через півгодини у квартирі полковника було повно народу - людей у білих халатах та міліцейській формі. Кров з підборіддя полковника зупинили лікарі і сказали, що зможуть пришити відкушений шматок, якщо його знайдуть на підлозі. Кілька міліціонерів навколошки кілька разів обслідували прихожу. Відкушений шматок підборіддя таки знайшли...

За цим фактом була відкрита кримінальна справа. А потім стали думати-гадати, як її закрити. Рішення знайшли у прокуратурі - відправили справу у Крим, за місцем проживання спортсмена, мовляв з очей подалі, а там хай роблять, що хочуть з аферистом, які зіграв роль товариша ЮФ...

НЕ ЗНАВ ДИРЕКТИВ ЦЕНТРУ

Уродженець села Мар'янівка (нині Маловисківського району) Сава Климів у 1918 році пішов на службу до Червоної Армії. А через два роки, у березні 1922-го, став працювати в органах ЧК-ГПУ. Працював щоправда недовго - усього два роки, і наказом №27 по ГПУ УРСР від 9 червня 1922 року був звільнений зі служби без права поновлення в органах та адмінарештований на 45 днів. Цікаве формулювання причин цього покарання – «за незнання распоряжений центра, выразившееся в составлении протокола на секретаря ЦИКа и несвоевременную явку для ликвидации конфликта».

Остання посада Сави Михайловича в ГПУ - начальник карного розшуку та охорони громадського порядку на залізничній станції Знам'янка.

Надвечір 1 червня через Знам'янку проходив пасажирський потяг. Коли він зупинився, на перон зійшли кілька пасажирів і стали торгуватися з жінками, які продавали соняшникове насіння, сало, пиріжки та інші продукти. Купивши два пиріжки з капустою, один з пасажирів, літній чоловік у шерстяному костюмі і крилатій шляпі, поспішив за ріг будівлі вокзалу, де, оглянувшись, розстібнув ширинку. І лише зробив це, як на плече лягла рука міліціонера. Людина у формі скрутила руки чоловікові у костюмі, при цьому на землю упали пиріжки, і повела до свого кабінету у приміщенні вокзалу. П'яний пасажир підняв крик, став погрожувати міліціонерам, що йому буде непереливки, якщо зараз не відпустить і не купить йому два пиріжки.

У кабінеті міліціонер почав складати протокол за хуліганські дії. І тут вияснилося, що він затримав секретаря ВЦВК, який їхав з Москви до Одеси у відрядження. Проте міліціонер не став відпускати пасажирів, а, виявивши принциповість, залишив його у своєму кабінеті до ранку. Мовляв, прийде начальство, нехай розбирається, а ти іншим разом не станеш смітити, де не можна, і не будеш прикриватися при цьому своїми документами.

Вранці, дізнавшись кого затримали, з Єлисаветграда приїхав начальник ГПУ і вибачився перед людиною з Москви. Секретаря ВЦВК посадили на перший потяг до Одеси і він поїхав. А ще через тиждень до Знам'янки прийшла депеша з ГПУ УРСР з покаранням Саві Климову.

В'ЯЗНЯ ГУРЕВИЧА МІЛІЦІЯ ПОЇЛА КОНЬЯКОМ

У радянські часи роботу органів внутрішніх справ керівництво МВС оцінювало за цифровими показниками. (Навряд чи щось суттєво змінилося у цьому питанні і за часи незалежності України). Менше на території району чи області зареєстровано злочинів – значить поліпшилася профілактична робота, вищий відсоток розкриття карних проявів – отже краще спрацював кримінальний блок. А раз так, то керівництво райвідділу чи обласного управління замість догани чекало з Києва подяку, а у думках свердлило дірочку у кітелі для медальки та на погонах - для чергової «зірочки». Заради похвали люди у міліцейській формі йшли навіть на свідому фальсифікацію. Як не дивно, але нерідко їм у цьому допомагали засуджені за інші злочини, беручи на себе чужі злочиння.

Найбільш відомим «добровільним помічником міліції» за часів СРСР був Григорій Гуревич. Про «діяльність» цього в'язня на Україні розповіла у фейлетонному детективі «Бубновий сищик» газета «Правда» за 19 червня 1988 року. Тоді уперше і востаннє за часів Радянського Союзу головне друковане видання країни розмістило на своїх сторінках критичний матеріал про роботу кіровоградської міліції. Ми знайшли цю газету та інші архівні матеріали афери.

Цей ув'язнений допоміг працівникам міліції кількох областей України зняти з обліку нерозкритих 268 (!) злочинів. Він узяв на себе таємниче убивство професора Д., убивство таксиста К., зґвалтування неповнолітньої Б. зі смертельним наслідком, скоєні у Києві. У Фастові посприяв місцевій міліції розкрити 16 злочинів. Постарався в'язень і для міліціонерів Вінничини та інших областей України. Він взагалі нікому не відмовляв, охоче виїжджав у «відрядження», мовчки підписував процесуальні документи. Лише на Кіровоградщині Григорій Борисович зізнався у понад трьох сотнях злочинів. Щоправда, лише 103 його явок з повинною міліція устигла задокументувати як розкриті злочини, оскільки цю аферу викрила прокуратура.

Григорій Гуревич народився у 1962 році у Вітебській області. Не одружений. Худорлявої статури. Волосся руде. Зріст – 1 метр 71 сантиметр. На батьківщині, у

Білорусії, його тричі судили за крадіжки. У в'язниці жорстоко задушив співкамерника у масовій бійці. За це четвертий суд призначив покарання у 15 років позбавлення волі з відбуванням перших п'яти років у тюрмі. З Бобруйська Гуревича перевезли до Вінниці. А попереду Григорія на Україну блискавкою полетіла звістка - цей ув'язнений легко зізнається у будь-яких підказаних йому злочинах, бере на себе усе.

Дізнавшись про цю «слабкість» в'язня, у Вінниці у камеру до Гуревича почали вчашати міліцейські чини, слізно прохаючи його написати чергову явку з повинною. Посадові особи зачитували в'язню секретні оперативні документи, детально розповідали про суть справи, підсовували на підпис чисті бланки документів і на місці злочину влаштовували репетиції. А потім, уже у присутності понятих, розігрували справжній спектакль.

Читач може запитати: а для чого це йому треба було. Пояснення просте: на нарах скучно, а тут з тобою носяться, як з писаною торбою, на знак подяки в одному райвідділі піднесуть наркотики, десь поставлять пляшку пива, а десь наллють і стакан горілки чи коньяку. Пригощали в'язня салом, фруктами, солодощами... Та й обмовляючи себе, злочинець уже нічим не ризикував. Працівники міліції, оформивши відповідним чином явку з повинною, ставили галочку у звіті, що злочинця знайшли, справу закривали під різними приводами і оперативно відправляли в архів, щоб ніхто не запідозрив, що це «трухлява липа».

Добровільні зізнання Гуревича інакше як абсурдом і не назвати. Виходило так, що Григорій Борисович грабував, убивав, гвалтував і душив перехожих «Запорожцями» та «Москвичами», підстерігав інкасаторів, відкривав сейфи банків, учиняв п'яні бійки, украв із колгоспного складу дві автомобільні шини, зняв з потяга, який йшов на повних парах, три ящики тушонки, і знову убивав та крав усе, що потрапить під руки.

До четвертої судимості білорус не був на Кіровоградщині, як і взагалі в Україні, водійських навичок не мав, а елементарне співставлення дат скоєння злочинів, у яких зізнався в'язень, показує, що більшість з них він учинив, або ж коли уже був за ґратами, або ж ще до свого народження.

- Коли Гуревич написав явку з повинною, що скоїв злочини і на Кіровоградщині, керівництво УВС області зініціювало етапування в'язня до Кіровоградського слідчого ізолятора №14, - говорить пенсіонер органів внутрішніх справ Євген Волченко, який на той час був заступником начальника СІЗО з оперативної роботи. – І уже у перший день Гуревич написав 12 явок з повинною на ім'я начальників кількох райвідділів міліції нашої області, що він скоїв на їхніх територіях різні злочини. Ці зізнання потрапили на стіл до першого заступника начальника УВС Кіровоградського облвиконкому. А потім начальник СІЗО узяв особисто від Гуревича більше 30 явок з повинною. Разом з тим, я отримав інформацію, що усе це маячня, і таким чином Гуревич намагається покращити собі умови відбування покарання, а потрапивши за межі СІЗО – спробує утекти. Відповідно до службової інструкції, я письмово доповів про це керівництву. Та в УВС не звернули на мої застереження уваги. Їм треба було поліпшувати статистичні показники, а якою ціною – не важливо.

І завертілася карусель. За Гуревичем періодично приїжджали то з одного, то з іншого райвідділу міліції, а він зі швидкістю стенографістки писав свої зізнання. Лише в одному Кіровоградському райвідділі міліції білорус узяв на себе понад 30 злочинів. Можливо, ця цифра зростала б і далі, якби Гуревичу не підказали зізнатися у двох убивствах, скоєних у Кіровограді, серед яких смерть директора підприємства. З райвідділу міліції зателефонували до прокуратури і пихато повідомили, які вони молодці.

Експерт-криміналіст обласної прокуратури Микола Чернега негайно поїхав на Балашівку. Коли він зайшов до одного з кабінетів у райвідділі, то побачив перед собою на стільці з цигаркою «БТ» у зубах худорлявого чоловіка, а на столі перед ним розкриту шоколадку «Альонушка», морозиво. Кілька запитань Гуревичу, від якого тхнуло коньяком, і обурений Чернега залишає райвідділ. Досвідчений криміналіст кипів від злості – його водять за носа. Чернега доповів про це прокурору області, а той організував перевірку «діяльності» Гуревича на Кіровоградщині. Потім до перевірки підключилася Генеральна прокуратура і за її поданням МВС покарало керівництво обласних УВС, а останні змушені були покарати усіх учасників цього грандіозного фарсу. Комусь оголосили сувору догану, когось відправили на заслужений відпочинок, а когось посварили пальцем. Покарало міліцейське керівництво і безневинних працівників, які чесно виконували свій обов'язок і, що головне, попереджали, що це брехня і будуть плачевні наслідки. Прокурор області знову виявив принциповість і з ряду співробітників органів внутрішніх справ були зняті незаслужені покарання.

ЗЛОДІЙ ПОПРОСИВ МІЛІЦІОНЕРІВ ПІДВЕЗТИ ЙОГО

Ветеран органів внутрішніх справ підполковник міліції Василь Никифорович Стояновський може розповісти не один десяток курйозних історій, які сталися під час його більш ніж 30-річної служби. Одна з них - розкриття крадіжки у селі Червона Кам'янка Олександрійського району.

Уночі до чергової частини УВС області надійшло повідомлення, що хтось обікрав сільмаг у цьому селі. На той час не щодня вчиняли подібні злочини. Тож начальник карного розшуку УВС полковник міліції Федір Барков вирішив поїхати до Червоної Кам'янки. Була й інша причина – раніше, коли тут ще був районний центр, Федір Захарович очолював відділ міліції, тож село та його околиці він знав добре.

- З собою Барков узяв мене, - пригадує Стояновський. – Їхали ми автомобілем «Москвич», який належав Баркову. Виїхали о четвертій годині ранку. Уже неподалік Олександрії побачили на дорозі чоловіка, котрий жваво махав рукою, щоб підвезти його. Зупинилися. Федір Захарович відкрив двері перед подорожуючим. У дорозі невідомий спробував затіяти розмову, але Барков попросив помовчати. У відповідь невідомий сказав, що йому не подобається обличчя водія. Ми були у цивільному одязі, тож невідомий не знав, з ким має справу.

На слова «дивись, яку пику наїв!», Федір Захарович скривився і промовчав. У Баркова й справді було повне кругле обличчя. Та він ніяк не очікував почути подібне зауваження від невідомого, образився і повіз його до райвідділу міліції. А там наказав черговому закрити і не випускати без його дозволу. Згодом виявилось, що попутник й був тим злодієм, який уночі обікрав сільмаг.

КАДРИ ВИРІШУЮТЬ УСЕ!

Напевне, так вважав кожен із заступників начальника УМВС в області по роботі з особовим складом. А за час служби автора в міліції їх змінилося до десятка. Але цей полковник був справжнім нарцисом. Кажуть, у його кабінеті на стіні висіла картина, написана олією невідомим художником-аматором. За столом сидів полковник, а навпроти нього, спиною до глядачів, нікчемний капітан міліції. Під картиною віршик, який обожнював полковник:

Шашки вам не цапки-пецьки,

Кандидат – фігура!

Тільки вот куда поставить,

Коль фігура – дура?!

Цей віршик одного разу довелося й мені чути з вуст полковника. Якось зайшов до нього у кабінет, щоб узгодити план проведення святкового заходу. В очі кинулася шахова дошка на журнальному столику, з розставленими на ній фігурами, які були вирізані з кісток якоїсь тварини.

- Подобається? – запитав полковник, побачивши цікавість у моєму погляді

на шахівницю. - Подарунок!

А далі полковник прочитав вищезгадані чотири рядки.

Про те, що полковник любив отримувати від підлеглих подарунки, ходили чутки по Управлінню. Але мені не довелося йому нічого заносити. Можливо тому, що у мене не було таких можливостей, як у працівників деяких міліцейських служб, і він це чудово розумів.

Якось квартиру полковника обікрали. Зробили це два наркомани. Залізли до квартири випадково. Якби знали, хто її власник, то не робили б цього. Як розповідав по секрету начальник карного розшуку міськвідділу міліції, коли після огляду слідчо-оперативною групою обкраденої квартири полковник приїхав у міськвідділ, щоб написати перелік украденого, у декого з недосвідчених оперативників, тобто тих, хто ще мало знав полковника, очі на лоба полізли. Чого тільки не було у тому списку – дореволюційні нагороди, антикварні книги, ікони, шпага... і навіть яйце Фаберже. Коли затримали злодіїв, дещо у них вилучили з викраденого, а дещо вони уже встигли реалізувати.

Невдовзі після цієї крадіжки полковника звільнили з посади. Міністр відправив його на пенсію. Бо, напевне, полковник був не такою уже й важливою фігурою на шахівниці міністра.

ШІСТЬ МОБЛОК У ЖІНОЧОМУ ТУАЛЕТІ

Забилася каналізація в одній з держустанов в обласному центрі. Сантехніки стали пробивати трубу, яка виходила з жіночого туалету на третьому поверсі. І дістали з неї шість мобільних телефонів, які, як виявилось, перекрили отвір труби і призвели до аварії. Про свою знахідку сантехніки повідомили керівника установи. А та відповіла, що їй відомо лише про одну пропажу.

Слід сказати, що до цієї установи на курси підвищення кваліфікації з'їжджаються з усієї Кіровоградщини. Переважно це жінки. Під час перерви між заняттями біля жіночого туалету на два посадкових місця утворюється черга як до Мавзолею. А в туалеті з кишень одягу огрядних жіночок випадали мобільні телефони, які по-зрадницьки пірнали в отвір унітаза.

Що робити? Шукати когось із техперсоналу установи, щоб допоміг дістати телефон? Ну, ще не факт, що це легко вдасться зробити! А шуму буде! Дійде цей шум і до, скажімо, Онуфріївського району. А хіба телефон вартістю у пару тисяч гривень вартий того, щоб з тебе, шанованої на селі людини, потім сміявся увесь район. Та що там район – уся область. Тож п'ять роззяв вирішили за краще нікому про це не говорити.

Жіночка, яка заявила адміністрації, що у неї начебто вкрали телефон, була з обласного центру. А у жителів міста і у селян менталітет різний.

НОВА ПОЛІЦІЯ ДОПОМАГАЄ ЛЮДЯМ

Цю історію розповів працівник Головного управління поліції області, який просив не називати у газеті своє прізвище.

У ту ніч у черговій частині ГУ поліції області телефон був, як завжди, червоний. На Попова розбійний напад, на Дворцовій пограбування, на Великій Перспективній стрілянина, на Гоголя обікрали квартиру студента-іноземця... Черговий подзвонив у патрульну поліцію, щоб вислали екіпаж до кафе «Тундра», де пограбували працівника прокуратури. Попросив, щоб наряд побув з потерпілим, поки під'їде слідчо-оперативна група. А почув у відповідь, що зараз немає вільних екіпажів.

І так протягом ночі черговий разів п'ять телефонував до патрульної поліції з проханням про допомогу. Відповідь була та ж – нічим допомогти не можемо, усі екіпажі зайняті.

А десь близько шостої години ранку подзвонив чоловік, який говорив на державній мові і як по-писаному. Він представився, назвав свою домашню адресу та номер мобільного телефону. А потім сказав наступне:

- Передайте, будь ласка, начальнику Головного управління поліції області, щоб висловив подяку патрульним екіпажам 701, 702, та 703, які супроводжували вагітну жінку до пологового будинку на Новомиколаївку.

Це було ще на початку грудня, до снігу. Тож черговий не зрозумів потребу такого ескорту:

- А як же патрульні екіпажі супроводжували карету швидкої допомоги, і чи була у цьому необхідність? - запитав він в абонента.

- Ну, один екіпаж - попереду, інший - позаду, - уточнив чоловік.

- А третій? Він що, зверху над каретою швидкої допомоги летів? - саркастично запитав черговий.

- У третьому я їхав, - відповів абонент.

Як кажуть, без коментарів!

ЦЕ Я, БОГАТИРЬОВ!

Історія знає чимало злочинів, розкрити які міліції допомогли самі зловмисники через свою неуважність. А от випадок з крадіжкою з магазину у селі Оленівка Кіровоградського району взагалі можна віднести до курйозних.

- Це було у вересні 1975 року, - згадує Василь Стояновський. – Уранці особовий склад займався фізпідготовкою, коли надійшло повідомлення про крадіжку з магазину в Оленівці. Зі мною у «Ниві» поїхав дільничний Петро Голованов, який обслуговував село. Я висловив підозру, що крадіжку міг скоїти місцевий житель Богатирьов, який уже мав три судимості, і дві з них - за крадіжки саме з цього магазину. Дільничний погодився, сказав, що днями бачив у селі Богатирьова і розмовляв з ним.

Прибувши до Оленівки, опергрупа розпочала огляд магазину і знайшла на

прилавку записку. Написана вона була олівцем на шматку пакувального паперу і адресувалася дільничному: «Петре Федоровичу, вибач, що завдав клопотів. Це моя робота. Пишу, щоб ти знав кого шукати. Богатирьов».

Працівники міліції перевіряли зв'язки злодія та його родичів в Оленівці та ближніх селах. А він у цей час пиячив у ресторані на залізничному вокзалі у Кіровограді. Забравши з каси у магазині готівку, та напакуювавши здоровенну сумку горілкою, коньяком та винами, Богатирьов пішов до Вишняківки, звідки попутнім автомобілем добрався до Кіровограда. У ресторані представився офіціанткам золотошукачем з Колими. Пригощав їх цукерками, шоколадом та наливав свого коньяку, який періодично діставав із сумки. І таким чином увійшов у довіру. А потім дві доби запрошував за свій стіл усіх бажаючих випити стакан-другий горілки чи чогось іншого з чудо-сумки. Періодично замовляв в офіціанток, щоб не бурчали, невибагливу закуску. Охочих випити на дурняк виявилось більш, ніж достатньо, тож у злодія швидко спорожніли кишені та сумка. І тоді Богатирьов пішов здаватися до міськвідділу міліції.

МІЛІЦІОНЕР ЛЕДЬ НЕ ПОСИВІВ, ВІДІРВАВШИ РУКУ ХУЛІГАНУ

Пенсіонер органів внутрішніх справ Юрій Головченко 18 років пропрацював у патрульно-постовій службі міста Кіровограда. У серпні 1974 року він одягнув міліцейську форму.

- Дехто з патрульних носив у кишені особливий предмет – шило, - пригадує Головченко. - В екстрених ситуаціях воно допомагало вгамувати запал хулігана. Часто через турнікет на танцмайданчик у парку Леніна намагалася прорватися якась компанія захмелілих молодих людей.

Бувало додавав клопотів міліціонерам не сповна розуму чоловік на ім'я Володя. Він збирав скляні пляшки. Траплялося, що проносили горілку на танцмайданчик і там залишали тару. Якось Володя вирішив не чекати на закінчення вечора, а зайти під час танців на майданчик та зібрати під лавками порожні пляшки. А його не пускали, і тоді Володя підняв крик, називаючи патрульного «околоточним». Сержанта,

розуміючи, що мирно не вдасться упоратися з Володею, непомітно для оточуючих дістав з кишені циганську голку і штрикнув нею у сідницю чоловіка. Той як закричить - і давай утікати...

А найвідомішим і найшанованішим міліціонером радянських часів на вулиці Леніна був старшина Володимир Миколайович Липа. Його остерігалися, і у той же час поважали за принциповість і справедливість. Він не побоявся навіть затримати прокурора міста, який став справляти нужду, вийшовши з ресторану «Весна». Коли ресторан закінчував роботу, на вулицю вийшло кілька солідних людей. Але тут же ця солідність пропала, бо пузатий чоловік з розхристаною сорочкою, відійшовши кілька кроків, розстібнув шириньку. Ми з Липою до нього: «Що ви робите, товаришу!?!». А він послав нас подалі. Ми упізнали прокурора міста, і стали соромити його. Прокурор не устояв на ногах і упав на асфальт, вигукуючи «не роняйте мене». Викликали до ресторану автомобіль, а під'їхав мотоцикл. Ми з Липою спробували віднести прокурора до коляски, але не змогли підняти його, бо пручався, тож потягнули за ноги. Прокурор порвав нам формений одяг, зірвав погони. Думали, наступного ранку отримаємо прочухана від начальства. Але нас не покарали. Мабуть, прокурор протверезів і йому стало соромно за свій вчинок.

Сквер нижче міськвиконкому у радянські часи називався сквером Трудової Слави. А за ним до вулиці Пашутінської була кондитерська фабрика. Одного разу пізно увечері на голову Юрія Головченка та його колеги ледь не упав об'ємний пакунок, який хтось перекинув через загорожу фабрики. У ньому було кілограмів з десять шоколаду. Віднесли пакунок у міськвідділ міліції і передали черговому, щоб той офіційно оформив знахідку. А самі пішли на патрулювання. Та коли закінчили службу, то виявилося, що у всіх працівників, які на той час були у міськвідділі, обличчя у шоколаді. «Чого ти хвилюєшся, - сказав черговий, - адже заяви не було, значить не було і шоколаду».

Одного разу довелося виїжджати на Велику Балку. Горів сарай з дровами.

Господиня замість того, щоб гасити вогонь, бігала по подвір'ю і тужила: «чоловік мене уб'є, чоловік мене уб'є». Як виявилося, вона упіймала щура у капкан, і вирішила спалити його. Облила бензином, підпалила, а щур утік і забіг у сарай...

Комічна історія була і на площі Кірова, де билися два чоловіки. Під час затримання міліціонер вирішив заламати руку одного назад і... відірвав її. А потім стояв спантеличений, не знаючи, що робити. А хуліган у цей час кричав на усю площу: «руку відірвали». Як виявилося, то був протез.

- Пам'ятаю, начальник райвідділу уперше отримав сльозотічний газ «Черемуха» і передав балончики на зберігання у чергову частину. А того вечора один із затриманих почав буянити. І черговий вирішив випробувати на ньому цю «Черемуху». А вдень перед цим труїли тарганів, і черговий переплутав балончики, узяв з дихлофосом і бризнув з нього в обличчя затриманому. Той відразу заспокоївся. Вранці начальник райвідділу звернув увагу на його червоні очі. Хуліган відповів, що йому чимсь бризнули в обличчя. Начальник райвідділу гордо сказав, що тепер у міліції є новий спецзасіб - «Черемуха».

ДВА ПОРТРЕТИ ПРЕЗИДЕНТА У КАБІНЕТІ

У радянські часи на стінах у кабінетах держустанов висіли портрети Леніна та керівників держави - Сталіна, Хрущова, Брежнєва... А от якщо у кабінеті портрет Дзержинського, то був міліцейський кабінет.

Зі здобуттям незалежності портрети «залізного Фелікса» замінили на портрети міністра МВС та Президента України. Дехто з начальників влаштував справжню галерею з п'яти-шести фотопортретів. Окрім вищезгаданих там були ще Голова Верховної Ради, Прем'єр Міністр та голова облдержадміністрації.

А от у кабінеті начальника Ульяновського райвідділу міліції висів навіть портрет голови місцевої райдержадміністрації. Як пояснював підполковник, то був його кум.

Але усіх переплюнув начальник райвідділу міліції, який окрім портретів усіх керівників держави мав ще й іконостас святих: ікона Миколи Чудотворця нагадувала про

начальника УМВС в області, якого звали Микола, ікона Андрія Первозваного - на честь міністра МВС, ікона святого мученика Леоніда – на честь Президента України...

Колеги жартували, що коли у Кіровоград приїхав новий начальник обласної міліції, то до нього навідався директор фотоательє. Запропонував свої безкоштовні послуги. А взамін попросив дати команду підлеглим, щоб вони мали у своїх кабінетах портрети керівництва держави.

На одному з засідань колегії УМВС начальник Онufrіївського райвідділу міліції отримав догану після візиту до нього начальника УМВС. Під час перерви він пояснив колегам, що коли приїжджав генерал, то не побачив у його кабінеті портрета Прем'єр-Міністра Лазаренка і сказав, що покарає його за це. От і покарав.

Після почутого, усі побігли до фотоательє замовляти портрети керівників держави.

У подальшому, після кожної зміни міністра МВС, після кожних виборів, до Кіровограда їхав заступник начальника райвідділу міліції по роботі з особовим складом, який у вищезгаданому фотоательє замовляв по кілька портретів - щоб були у кабінетах начальника райвідділу та його заступників. Звісно, що директор фотоательє мав виторг, тож спав і бачив, щоб завтра відбулися зміни у міністерському кріслі.

ЯК У ТОМУ ФІЛЬМІ

Після служби в армії, у грудні 1972 року, Василь Плетень одягнув міліцейську форму і носив її до 1997 року, тобто 25 років. Спершу, майже два роки, служив у відомчій охороні. А з 1974 року - у лінійному відділі міліції на станції Кіровоград.

- Одного разу від станції відійшов пасажирський потяг Одеса -Новосибірськ, - згадує Василь Михайлович. - А через деякий час надходить повідомлення, що з потяга неподалік станції Канатове випав, чи то вистрибнув пасажир у військовій формі.

На його пошуки виїхав автомобіль із солдатами та кількома працівниками лінійної міліції. Вони пройшлися вздовж залізниці кілька кілометрів, але пасажир не виявили. А він при приземленні відбувся легкими забоями та царапинами. Піднявшись на ноги, військовий пішов по рельсах і так дійшов до платформи «Канатове», біля якої зупинялася електричка, і нею добрався до Кіровограда.

- Дивлюсь - іде по перону військовий капітан з подряпаним та закривавленим обличчям, у порваній шинелі, - продовжує Василь Михайлович. - Я завів його до відділку міліції і там з'ясувалося, що він служить у ракетній частині у Первомайську. Капітан проводжав на залізничній станції у Первомайську двох товаришів. Сиділи у ресторані. Очевидно, добре посиділи, бо вийшло як у тому фільмі «з легким паром» - капітан сів до потяга замість товариша, який мав їхати. У вагоні продовжити пиятику разом з колегою. А лише коли проїхали Кіровограда, у капітана наступило просвітлення і він згадав, що йому увечері треба заступати у наряд, тож вистрибнув на ходу з вагона...

ЗЛОДІЙ У ПАСТЦІ

У 1973 році спрацювала сигналізація у магазині «Турист». Будівля цього магазину збереглася, вона навпроти готелю «Київ», нижче п'ятиповерхівки у напрямку до УТО (на знімку).

ії

- В
хав

наряд відомчої охорони та працівники міськвідділу міліції, - говорить ветеран органів внутрішніх справ Василь Плетень. - Злодій намагався через дах проникнути у приміщення. Кілька міліціонерів вилізли на дах, але не знайшли там нікого. А треба сказати, що між приміщенням магазину та сусіднім магазином у напрямку старого ринку був метровий проміжок, залитий дощовою водою, у якій плавало кілька дерев'яних ящиків. Старшина Василь Макущенко звернув увагу на один ящик, який височів над іншими у воді. Міліціонер вирішив, щоб під цим ящиком ховається злодій.

Знайшли мотузку і Макущенко спустився по ній з даху двоповерхового будинку у яму. А там справді по пояс у воді стояв злодій, який прикривав голову ящиком.

- Чоловіка підняли наверх і він зізнався, що, почувши сигнал тривоги, став утікати, думав перестрибнути з даху на дах, не розрахував свої сили і упав. Тож якби Макущенко не наважився спуститися униз, то злодій залишився б у пастці, з якої б його звільнили, лише почувши крик про допомогу.

-

ЗВІДКИ БЕРУТЬСЯ АНЕКДОТИ

За кінотеатром «Ятрань» у Кіровограді згвалтували 45-річну жінку. Вона їхала з другої зміни на заводі «Гідросила». Зійшла з тролейбуса на зупинці біля кінотеатру. Треба було перейти дорогу до багатоповерхівки, у якій проживала. До жінки ззаду підійшов п'яний чоловік. Однією рукою затулив рота. А іншою приставив щось до спини. Жінка зрозуміла, що то лезо ножа. Невідомий сказав на вухо: «Не кричи, а то заріжу!». І повів у кущі дендропарку за кінотеатром...

Прийшовши додому о третій годині ночі, жінка подзвонила до міліції...

Відразу скажемо, що як не намагалася міліція, і як того не хотіла потерпіла, але упіймати гвалтівника правоохоронцям так і не вдалося.

Три тижні підряд щовечора, аж до першої години ночі, коли припиняв роботу громадський транспорт, і місто засинало, поблизу кінотеатру крутилася жінка-міліціонерка. На неї збиралися упіймати гвалтівника. Неподалік у кущах дендропарку стояли два працівники карного розшуку. Вони не зводили очей з колеги, щоб вчасно встигнути їй на допомогу, коли нападе зловмисник.

А потерпіла щодня приходила до Кіровського райвідділу міліції. Коли працювала у першу зміну, то після роботи заходила до слідчого і цікавилася, чи не упіймали її кривдника. А коли працювала у другу зміну, то перед роботою була у райвідділі.

- Чого ви ходите? – накричав одного разу на неї працівник чергової частини. – Упіймають гвалтівника - вас обов'язково викличуть для впізнання!

- Та мені просто не терпиться з ним познайомитися! – відповіла чесно потерпіла.

Цю історію розповів ветеран органів внутрішніх справ, колишній працівник Кіровського райвідділу міліції міста Кіровограда.

- Та не вірю я! – кажу. - Це ж анекдот!

- Якраз з таких історій і народжуються анекдоти, - відповів знайомий. – В одному з фільмів серіалу “Вулиці розбитих ліхтарів» Дукаліс засунув гроші до старого черевика. А приїхала з села родичка, узялася наводити порядок у квартирі дядька і викинула черевика разом з грішми. Так був такий випадок і у нас. Опер з відділу карного розшуку УВС області збирався купити автомобіль. Складав гроші у коробку від взуття, яка лежала в антресолі. Теща вирішила навести порядок і викинула цю коробку. На щастя, колега вчасно про це дізнався, побіг до сміттебаку, перевернув його і знайшов свою коробку з грішми.

ЗМІСТ

ШІСТЬ ПІСТОЛЕТІВ У ТУАЛЕТНІЙ ЯМІ

ОБКРАДАВ ПОКІЙНИКІВ

ПРОСПАЛИ БИЧКА

КОХАЮЧИСЬ, ЗАБРУДНИВ СУСІДКУ

З БЛОКНОТА МАЙОРА МІЛІЦІЇ

ЗГВАЛТУВАННЯ У «ПЕРЕВЕРНУТІЙ ФОРМІ»

СПОСТЕРЕЖЛИВА ГЕНЕРАЛЬША

«ОН НЕ УМЕЕТ ВСТРЕЧАТЬ ГОСТЕЙ!»

РУДА ПЕРУКА

КАРТИНА ОЛІСЮ

А ВІТЬКА СЛУХАЄ...

«НЕ ПО-ЖУРНАЛИСТСКИ НАПИСАНО»

КУЛЬТПОХІД У ТЕАТР

ШАПКА ДРУГОГО СЕКРЕТАРЯ

ЧОМУ ГЕНЕРАЛ НЕ ПРИВІТАВ ДРУЖИН СВОЇХ ЗАСТУПНИКІВ

«ТРИВОЖНА ВАЛІЗА»

НЕ ДЛЯ ПРЕСИ

ЯК ПІДСТАВИЛИ КАПІТАНА
І СЕРЕД ГЕНЕРАЛІВ БУВАЮТЬ ХОРОШІ ЛЮДИ
ТРЕТІЙ - ТОСТ ЗА ЖІНОК
СІМ БАРАНІВ
ОДРУЖИВСЯ НА ПОДРУЗІ
ЩАСЛИВОЇ ДОРОГИ!
ПОЛКОВНИК, ЯКИЙ НЕ ЛЮБИВ СКЛАДНИХ СЛІВ
А ЧОГО ЦЕ ТИ МАТЮКАВСЯ?
З ОБКОМУ ПАРТІЇ У ПОЛКОВНИКИ МІЛІЦІЇ
ДВАДЦАТЬ ХОЛОДИЛЬНИКІВ, ДВАДЦАТЬ ТЕЛЕВІЗОРІВ...
БАТЬКО І ДВА СИНИ
УКУШЕНА ГУБА
НА СЕРІЙНОГО ЗЛОДІЯ ВИВІВ АРКУШІ З БЛОКНОТА
КРАДІЖКА У ПРИМІЩЕННІ ОБКОМУ ПАРТІЇ
СЛУЖБОВЕ ПОСВІДЧЕННЯ
ПОХРОМУВАВ «МАКАРОВА»
ЗА ЗАСЛУГИ ПЕРЕД КЕРІВНИЦТВОМ
ЗАСНУВ У ШАФІ
ГЕНЕРАЛУ ЗАКОН НЕ ПИСАНИЙ
ДОНЬКА ГЕНЕРАЛА «НАЇХАЛА» НА ГЕНЕРАЛЬСЬКОГО СИНА
ДОПОМІГ НА СВОЮ ГОЛОВУ
ЯК ПОЛКОВНИКУ ПІДБОРІДДЯ ВІДКУСИЛИ
НЕ ЗНАВ ДИРЕКТИВ ЦЕНТРУ
В'ЯЗНЯ ГУРЕВИЧА МІЛІЦІЯ ПОЇЛА КОНЬЯКОМ
ЗЛОДІЙ ПОПРОСИВ МІЛІЦІОНЕРІВ ПІДВЕЗТИ ЙОГО
КАДРИ ВИРІШУЮТЬ УСЕ!
ІШСТЬ МОБІЛОК У ЖІНОЧОМУ ТУАЛЕТІ
НОВА ПОЛІЦІЯ ДОПОМАГАЄ ЛЮДЯМ
ЦЕ Я, БОГАТИРЬОВ!
МІЛІЦІОНЕР ЛЕДЬ НЕ ПОСИВІВ, ВІДІРВАВШИ РУКУ ХУЛІГАНУ

ДВА ПОРТРЕТИ ПРЕЗИДЕНТА У КАБІНЕТІ

ЯК У ТОМУ ФІЛЬМІ

ЗЛОДІЙ У ПАСТЦІ

ЗВІДКИ БЕРУТЬСЯ АНЕКДОТИ